

Broj: 02-04-36654-15/25
Sarajevo, 26.06.2025. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka) i poglavlja II - Tematski dio, oblast privrede Programa rada Vlade Kantona Sarajevo za 2025. godinu Vlada Kantona Sarajevo, na **81.** sjednici održanoj **26.06.2025.** godine, donijela je

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se prijedlog Odluke o usvajanju Bilansa energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025. godinu.
2. Prijedlog odluke iz tačke 1. ovog zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo, na nadležno odlučivanje.
3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

P R E M I J E R

Nihad Uk

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Skupština Kantona Sarajevo,
3. Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo (3x),
4. Premijer Kantona Sarajevo,
5. Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo,
6. Evidencija,
7. A r h i v a.

Na osnovu člana 18. stav 1. tačka m) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96 - Ispravka, 3/96 - Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17), Skupština Kantona Sarajevo, na __ sjednici održanoj _____ 2025. godine, donijela je

ODLUKU

I

Usvaja se "Bilans energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025. godinu", koji je sastavni dio ove Odluke.

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj: 01-04-_____/25
Sarajevo, _____ 2025. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Elvedin Okerić

O B R A Z L O Ž E N J E

PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje ove Odluke je sadržan u članu 18. stav 1. tačka m) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96 - Ispravka, 3/96 - Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17).

RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Shodno Programu rada Ministarstva privrede Kantona Sarajevo za 2025. godinu, a na osnovu raspoloživih podataka (izvještaji i planovi) distributera energije i energenata, iskazane potrošnje i iskazanih potreba značajnih potrošača, statističkih podataka Federalnog zavoda za statistiku, podataka Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, kao i odgovarajućih analiza i procjena Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, urađen je "Bilans energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025. godinu" (u daljnjem tekstu: Bilans).

U Bilansu su prikazane energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025. godinu, koje se zasnivaju na detaljnim/potrebnim strukturnim projekcijama potrošnje: električne energije, prirodnog gasa, naftnih derivata i čvrstih goriva za 2025. godinu. Dalje, navedene su mogućnosti unaprjeđenja elektroenergetskog sektora, gasnog sektora, sektora naftnih derivata i sektora čvrstih goriva, te su date perspektive korištenja obnovljivih izvora energije. Specificirane su preventivne i operativne aktivnosti za situaciju poremećaja u energetskom snabdijevanju Kantona Sarajevo.

Također, u Bilansu su dati pokazatelji realizacije energetskog bilansa Kantona Sarajevo za 2024. godinu, koji se zasnivaju na detaljnim/potrebnim strukturnim pregledima potrošnje: električne energije, prirodnog gasa, naftnih derivata i čvrstih goriva. Sačinjena je analiza pokazatelja potrošnje energije/energenata u Kantonu Sarajevo za 2024. godinu, koja se zasniva na analizama parametara strukturne potrošnje u pojedinačnim energetskim sektorima, te je za toplifikacione sisteme data analiza proizvodnje/ispоруke toplotne energije. Za gasni sektor, data je i potrošnja po sektorima: stambeni sektor, industrija, sektor usluga i toplifikacioni sistemi, te je dat prikaz udjela podsektora u potrošnji prirodnog gasa u sektoru usluga. Dalje, data je ocjena sadašnjeg stanja elektroenergetskog sektora, gasnog sektora - razmatrajući sigurnost snabdijevanja prirodnom gasom, stanje gasne infrastrukture i trend broja kupaca ovog energenta, te su date ocjene sadašnjeg stanja sektora naftnih derivata i sektora čvrstih goriva u Kantonu Sarajevo, kao i struktura izvršenih ulaganja u izgradnju/rekonstrukciju elektroenergetskih objekata u Kantonu Sarajevo u 2024. godini.

"Bilans energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025. godinu", urađen je sa pretpostavkom da će snabdijevanje energijom i energentima biti uredno, a u slučaju poremećaja u snabdijevanju Kantona Sarajevo, bit će poduzete odgovarajuće mjere za alternativno obezbjeđenje raspoloživih energenata.

Na osnovu gore navedenog, predlaže se Skupštini Kantona Sarajevo da donese Odluku kojom se usvaja "Bilans energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025. godinu".

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo privrede**

**BILANS ENERGETSKIH POTREBA
KANTONA SARAJEVO ZA 2025. GODINU**

Sarajevo, juni/lipanj 2025. godina

S A D R Ž A J

Oznaka	Naziv	Str.
	Uvod - Cilj i svrha izrade energetskeg bilansa	3
1.	Pokazatelji realizacije energetskeg bilansa Kantona Sarajevo za 2024.godinu	4
1.1.	Električna energija	5
1.2.	Prirodni gas	7
1.3.	Naftni derivati	9
1.4.	Čvrsta goriva	10
2.	Analiza pokazatelja potrošnje energije u Kantonu Sarajevo za 2024.godinu	11
2.1.	Analiza pokazatelja potrošnje električne energije	11
2.2.	Analiza pokazatelja potrošnje prirodnog gasa	12
2.3.	Analiza pokazatelja potrošnje naftnih derivata	14
2.4.	Analiza pokazatelja potrošnje čvrstih goriva	14
2.5.	Toplifikacioni sistemi-analiza proizvodnje/iskoruke toplotne energije	14
3.	Ocjena sadašnjeg stanja energetskeg sektora u Kantonu Sarajevo	16
3.1.	Ocjena sadašnjeg stanja elektroenergetskeg sektora	16
3.2.	Ocjena sadašnjeg stanja gasnog sektora	17
3.2.1.	Sigurnost snabdijevanja prirodnim gasom	17
3.2.2.	Stanje gasne infrastrukture i broja kupaca	18
3.3.	Ocjena sadašnjeg stanja sektora naftnih derivata	19
3.4.	Ocjena sadašnjeg stanja sektora čvrstih goriva	19
4.	Energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025.godinu	20
4.1.	Električna energija	20
4.2.	Prirodni gas	21
4.3.	Naftni derivati	23
4.4.	Čvrsta goriva	23
4.5.	Zbirni pregled energetskeg potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu	24
5.	Mogućnosti unaprjeđenja energetskeg sektora u Kantonu Sarajevo	26
5.1.	Mogućnosti unaprjeđenja elektroenergetskeg sektora	26
5.2.	Mogućnosti unaprjeđenja gasnog sektora	28
5.3.	Mogućnosti unaprjeđenja sektora naftnih derivata	29
5.4.	Mogućnosti unaprjeđenja sektora čvrstih goriva	29
5.5.	Perspektive korištenja obnovljivih izvora energije	29
5.6.	Energijska efikasnost	29
6.	Aktivnosti za situaciju poremećaja u energetskeg snabdijevanju Kantona Sarajevo	30
6.1.	Preventivne aktivnosti za situaciju poremećaja u energetskeg snabdijevanju	31
6.2.	Operativne aktivnosti za situaciju poremećaja u energetskeg snabdijevanju	32
7.	Zaključna razmatranja	34

Uvod - Cilj i svrha izrade energetskog bilansa

Bilans energetskih potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu je dokument koji ima za cilj da definiše neophodne elemente i pokazatelje energetskih potreba Kantona Sarajevo za 2025. godinu, procjenom potreba korisnika za električnom energijom, prirodnim gasom, naftnim derivatima i čvrstim gorivima na osnovu dosadašnjih pokazatelja i trendova potrošnje energije/energenata. Dokument "Bilans energetskih potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu" je integralni dokument - sačinjen, da u svojoj strukturi uključuje dva međusobno povezana separata/dijela, tj. u prvom dijelu, ovog dokumenta, dat je detaljan izvještaj o realizaciji energetskog bilansa Kantona Sarajevo za 2024.godinu, a u drugom dijelu, data je detaljna projekcija energetskih potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu. Tako dato integralno sagledavanje/prikazivanje realizacije energetskog bilansa za proteklu godinu i projekcije energetskih potreba za tekuću godinu, uz uzimanje u obzir potrebnih pokazatelja i trendova energetske potrošnje u proteklim godinama, u jednom dokumentu, jeste realna osnova za sistemsko planiranje energetskih potreba za tekuću kalendarsku godinu.

Osnova za izradu Bilansa energetskih potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu su podaci (izvještaji i planovi) energetskih subjekata koji su distributeri pojedinih vrsta energije i energenata na području Kantona Sarajevo: JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo, KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo, KJKP Toplane-Sarajevo d.o.o. Sarajevo, BAGS-Energotehnika d.d. Vogošća i drugi proizvođači/distributeri toplotne energije, distributeri čvrstih goriva i distributeri naftnih derivata, te statistički podaci Federalnog zavoda za statistiku, podaci Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, kao i potrebne/odnosne analize i procjene Ministarstva privrede Kantona Sarajevo.

Međutim, treba naglasiti da ovaj energetski bilans predstavlja parcijalnu energetske analitiku koja ne prati potpune energetske tokove (primarna energija, energetske transformacije i finalna energetska potrošnja), jer se njegova izrada zasniva na bazi postojećih/raspoloživih podataka koje dostavljaju naprijed pomenuti energetski subjekti, odnosno subjekti za snabdijevanje energijom/energentima. Treba napomenuti, da pomenuta pravna lica nemaju izraženu potrošnju prema kategorijama potrošača kako to radi EUROSTAT i IEA, tj. rezidencijalni sektor, sektor usluga i industrija (razvrstana po granama).

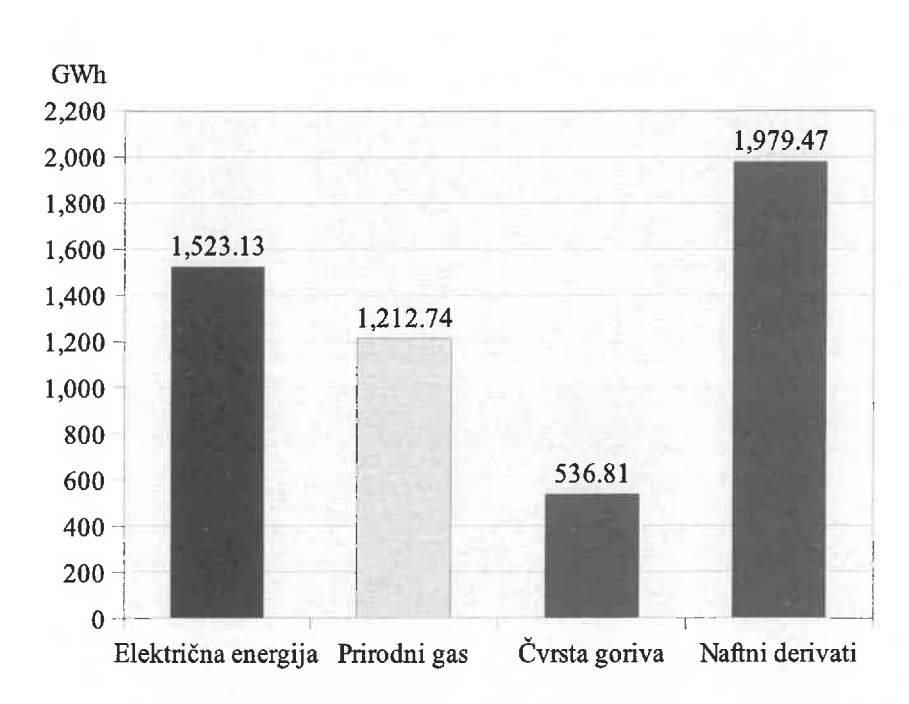
1. Pokazatelji realizacije energetskeg bilansa Kantona Sarajevo za 2024.godinu

U Tabeli 1. i na Slici 1. dati su osnovni pokazatelji realizacije energetskeg bilansa Kantona Sarajevo za 2024.godinu.

U Kantonu Sarajevo u 2024.godini je isporučena energija u iznosu od **5.252,15 GWh**, od čega je: električna energija u iznosu od 1.523,13 GWh ili 29,00%, prirodni gas 1.212,74 GWh ili 23,09%, čvrsta goriva 536,81 GWh ili 10,22% i naftni derivati 1.979,47 GWh ili 37,69%. Ukupna potrošnja energije u Kantonu Sarajevo u 2024.godini, u odnosu na 2023.godinu, je bila veća za 138,18 GWh ili 2,70%.

Tabela 1. Pregled potrošnje energije/energenata u Kantonu Sarajevo u 2024.godini

Energija/Energent	Vrsta	Naturalnih jedinica	GWh	TJ
Električna energija	Bruto	1.523.131 MWh	1,523.13	5,483.27
	Neto	1.410.169 MWh	1,410.17	5,076.61
Prirodni gas	Bruto	128,129 mil. Sm ³	1,212.74	4,365.86
	Neto	128,033 mil. Sm ³	1,211.84	4,362.61
Čvrsta goriva	Čvrsta goriva	169.251 t	536.81	1,932.52
Naftni derivati	Naftni derivati	207.927.998 lit.	1,979.47	7,126.11
Ukupno			5,252.15	18,907.75

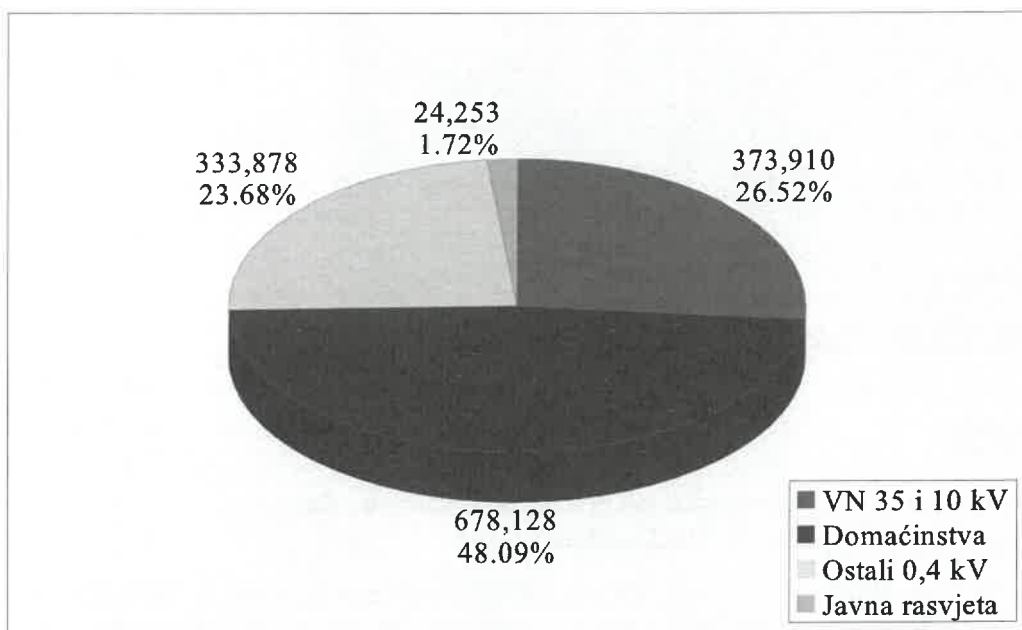
Slika 1. Prikaz isporučene energije u Kantonu Sarajevo u 2024.godini

1.1. Električna energija

Prema podacima JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo, u Tabeli 2. dat je pregled potrošnje električne energije, a na Slici 2. prikaz neto potrošnje električne energije po kategorijama kupaca, u Kantonu Sarajevo u 2024.godini. Pored Kantona Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo električnu energiju isporučuje u Bosansko-podrinjski kanton.

Tabela 2. Pregled potrošnje električne energije u Kantonu Sarajevo u 2024.godini

Mj.	Bruto potrošnja MWh	Gubici MWh	Neto potrošnja MWh	Visoki napon (VN)		Niski napon (NN)		
				VN 35 kV MWh	VN 10 kV MWh	Domać. MWh	Ostali 0.4 kV MWh	Javni rasvjeta MWh
1	155,716	15,830	139,887	1,607	31,080	71,733	32,888	2,578
2	132,463	2,708	129,756	1,468	28,066	69,399	28,614	2,209
3	129,802	9,769	120,033	1,262	28,282	61,348	27,066	2,075
4	113,350	4,868	108,482	1,038	27,311	53,691	24,608	1,835
5	107,676	1,453	106,224	1,032	28,085	51,850	23,590	1,667
6	107,197	5,187	102,010	817	29,589	45,505	24,646	1,453
7	119,349	9,168	110,181	841	33,775	45,916	28,035	1,614
8	117,245	3,712	113,533	849	32,865	50,410	27,612	1,796
9	109,454	7,011	102,443	822	28,945	46,194	24,537	1,945
10	119,536	9,427	110,110	1,325	29,265	51,132	26,180	2,208
11	146,000	20,392	125,608	1,511	30,242	60,319	31,183	2,352
12	165,341	23,437	141,904	1,662	32,171	70,631	34,920	2,520
Σ	1,523,131	112,962	1,410,169	14,231	359,678	678,128	333,878	24,253
Udio u bruto (%)				0.93	23.61	44.52	21.92	1.59
Udio u neto potrošnji (%)				1.01	25.51	48.09	23.68	1.72

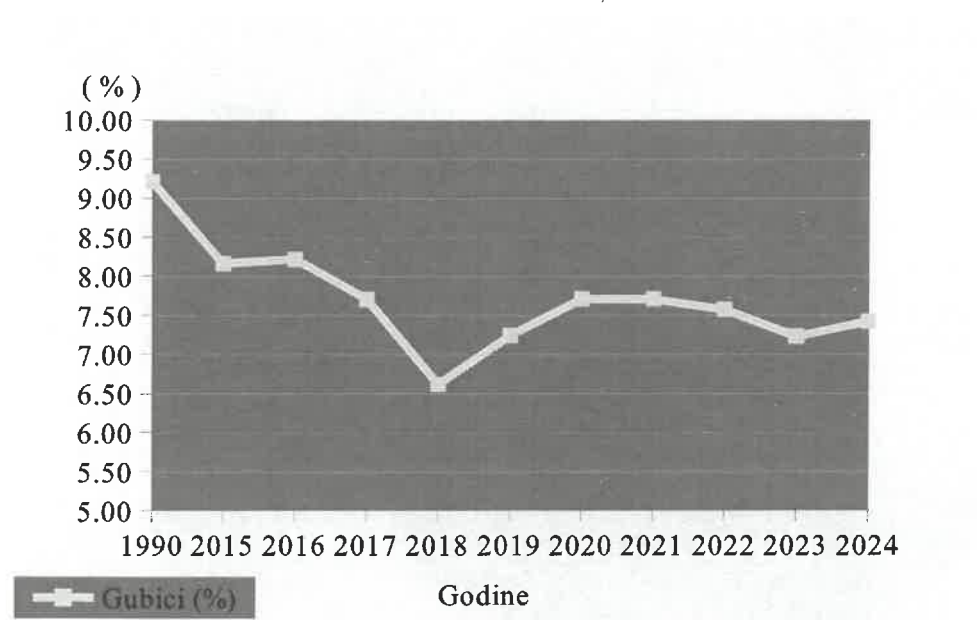
Slika 2. Prikaz neto potrošnje el. energije (MWh) po kategorijama kupaca

Neto potrošnja električne energije u Kantonu Sarajevo u 2024.godini, u odnosu na 2023.godinu, je bila veća za 46.529 MWh ili 3,41%.

U Tabeli 3. dat je pregled potrošnje električne energije, a na Slici 3. prikaz gubitaka električne energije, u Kantonu Sarajevo za 1990.godinu i period 2015.-2024.godina.

Tabela 3. Pregled potrošnje električne energije po godinama u Kantonu Sarajevo za 1990. i period 2015.-2024.godina

Godina	Potrošnja električne eneregije			
	Bruto (MWh)	Neto (MWh)	Gubici (MWh)	Gubici (%)
1990.	1,336,000	1,213,000	123,000	9.21
2015.	1,406,352	1,291,575	114,777	8.16
2016.	1,390,056	1,275,841	114,215	8.22
2017.	1,413,771	1,304,866	108,905	7.70
2018.	1,410,289	1,316,990	93,299	6.62
2019.	1,434,264	1,330,440	103,824	7.24
2020.	1,393,107	1,285,728	107,379	7.71
2021.	1,434,662	1,324,457	110,205	7.68
2022.	1,450,345	1,340,503	109,842	7.57
2023.	1,469,869	1,363,640	106,229	7.23
2024.	1,523,131	1,410,169	112,962	7.42

Slika 3. Prikaz gubitaka električne energije po godinama u Kantonu Sarajevo za 1990.godinu i period 2015.-2024.godina

Sa Slike 3. i iz Tabele 3. se vidi, da su gubici električne energije u 2024.godini bili 7,42%, i oni su porasli u odnosu na 2023.godinu - kada su iznosili 7,23%. Najmanji gubici u proteklih deset godina su bili u 2018.godini i iznosili su 93,299 GWh ili 6,62%, dok su prosječni gubici u iznosu od 7,55%. Može se zaključiti, da se gubici električne energije u Kantonu Sarajevo kreću oko 8%. Gubici električne energije su uglavnom gubici u sistemu distribucije električne energije, a povećani su, jer se radi o starijem elektrodistributivnom sistemu (većinom: nadzemna mreža, starije trafostanice i sl.).

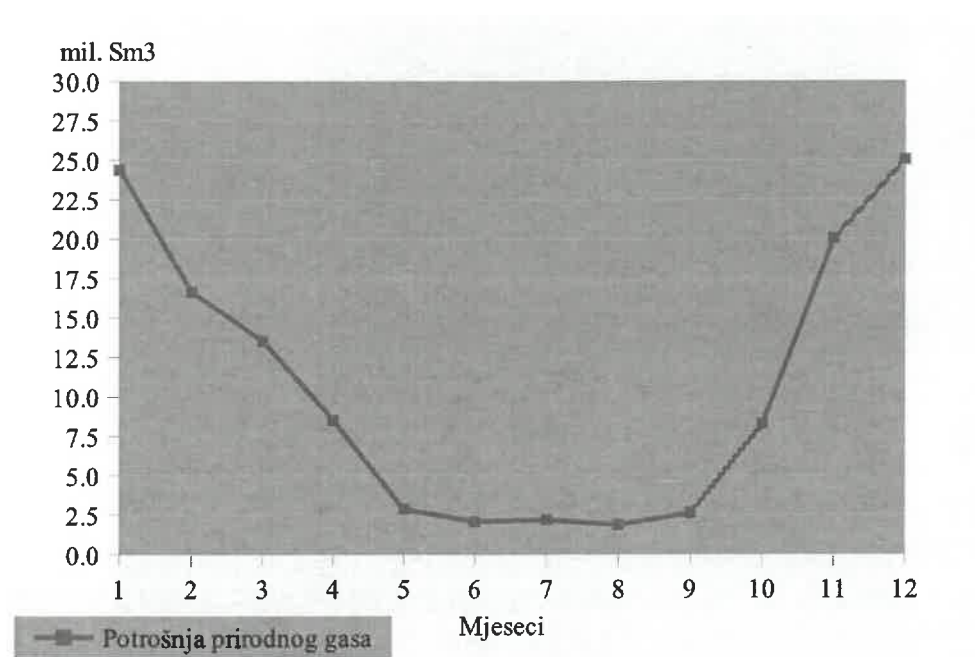
1.2. Prirodni gas

Distribuciju prirodnog gasa, odnosno isporuku prirodnog gasa krajnjim korisnicima u Kantonu Sarajevo, vrši distributer KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo. Pored Kantona Sarajevo, KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo vrši isporuku prirodnog gasa firmi A.D. Sarajevogas, Istočno Sarajevo, koja vrši isporuke krajnjim korisnicima u Istočnom Sarajevu.

U Tabeli 4. dat je pregled potrošnje prirodnog gasa, a na Slici 4. dat je prikaz potrošnje prirodnog gasa po mjesecima, u Kantonu Sarajevo u 2024.godini.

Tabela 4. Pregled potrošnje prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo u 2024.godini

Mj.	Ukupno Kanton Sarajevo (Sm ³)	Kategorije kupaca u Kantonu Sarajevo					
		Velika privreda (Sm ³)	Mala privreda (Sm ³)	KJKP Toplane (Sm ³)	Domaćinstva (Sm ³)	CNG Sarajevogas (Sm ³)	CNG Punionice (Sm ³)
1	24,389,765	5,202,665	1,127,814	10,223,752	7,617,675	215,394	2,465
2	16,647,789	3,838,204	764,971	6,612,793	5,181,971	247,293	2,557
3	13,526,213	3,097,755	600,721	5,551,847	4,065,163	208,307	2,420
4	8,503,364	2,198,181	331,842	3,451,863	2,327,126	192,761	1,591
5	2,863,862	1,267,978	167,792	16,311	1,206,209	204,525	1,047
6	2,083,979	1,056,007	105,002	13,221	721,661	186,920	1,168
7	2,188,144	1,224,488	102,951	14,104	639,614	206,133	854
8	1,873,345	968,524	100,066	13,020	599,556	190,980	1,199
9	2,624,723	1,202,802	154,363	16,107	1,062,220	189,231	0
10	8,253,733	2,072,895	297,222	3,722,489	1,943,528	217,599	0
11	20,038,776	4,408,210	839,906	8,421,990	6,177,652	191,018	0
12	25,039,103	5,523,923	1,132,627	10,167,137	8,014,233	201,183	0
Σ	128,032,796	32,061,632	5,725,277	48,224,634	39,556,608	2,451,344	13,301
Udio(%)		25.04	4.47	37.67	30.90	1.91	0.01

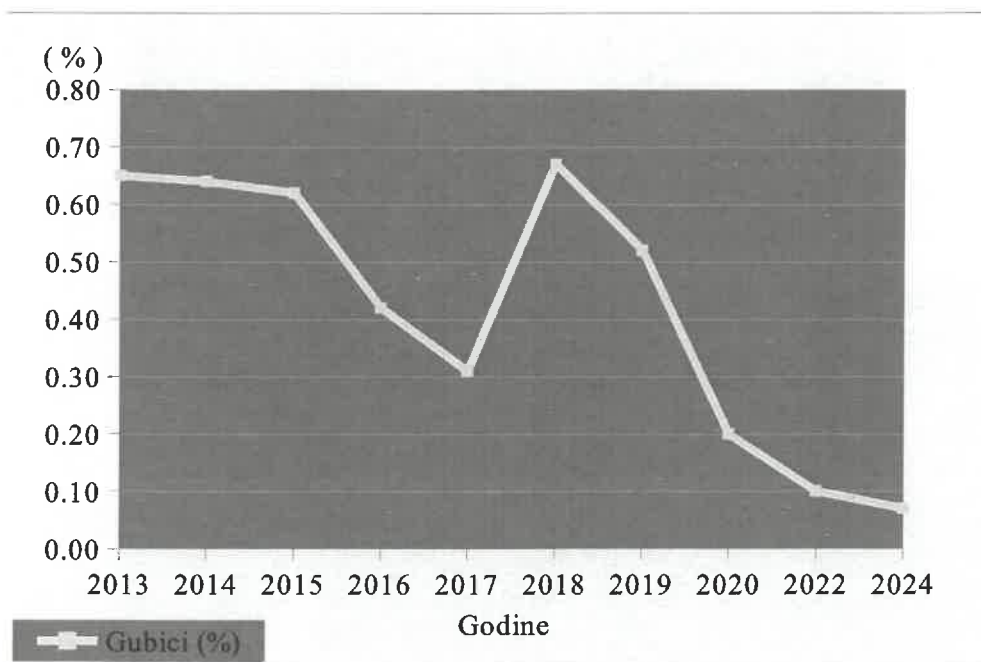

Slika 4. Prikaz potrošnje prirodnog gasa po mjesecima u Kantonu Sarajevo u 2024.godini

U Tabeli 5. dat je pregled potrošnje prirodnog gasa, a na Slici 5. prikaz gubitaka prirodnog gasa, u Kantonu Sarajevo u periodu 2013.-2024.godina.

Tabela 5. Pregled potrošnje prirodnog gasa po godinama
u Kantonu Sarajevo u periodu 2013.-2024.godina

Godina	Potrošnja prirodnog gasa			Gubici (%)
	Bruto (mil. Sm ³)	Neto (mil. Sm ³)	Gubici (mil. Sm ³)	
2013.	117.839	117.078	0.761	0.65
2014.	99.292	98.654	0.638	0.64
2015.	117.291	116.561	0.730	0.62
2016.	124.769	124.249	0.520	0.42
2017.	135.666	135.244	0.422	0.31
2018.	129.491	128.620	0.871	0.67
2019.	133.375	132.687	0.688	0.52
2020.	134.745	134.477	0.268	0.20
2022.	137.807	137.671	0.136	0.10
2024.	128.129	128.033	0.096	0.07
2021.	146.933	146.992	n/a	n/a
2023.	129.196	129.212	n/a	n/a
Ukupno	1,534.53	1,529.48	5.130	0.42

Slika 5. Prikaz gubitaka prirodnog gasa po godinama
u Kantonu Sarajevo u periodu 2013.-2024.godina

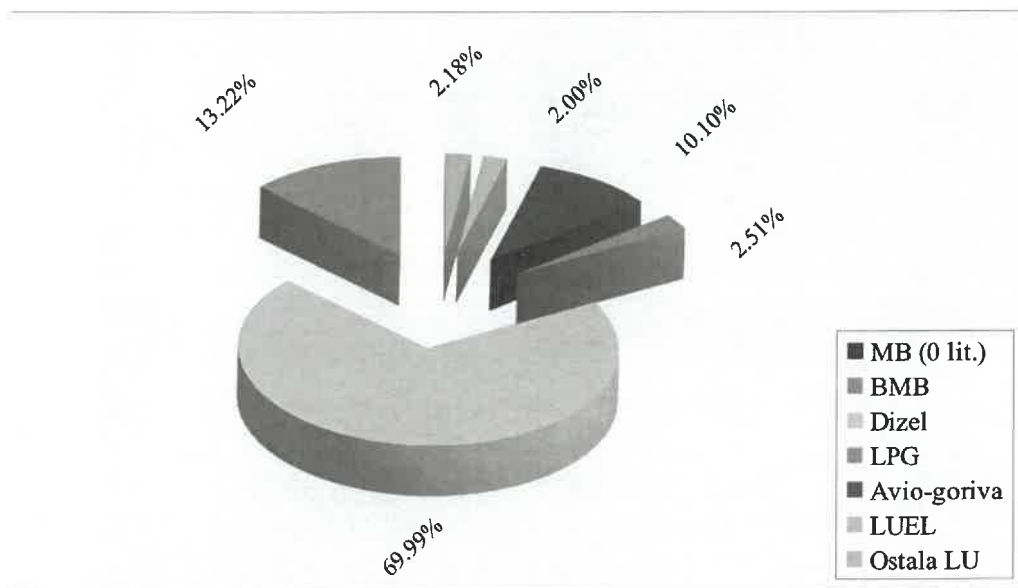
Sa Slike 5. i iz Tabele 5. se vidi, da su gubici prirodnog gasa u 2024.godini bili 0,07%, i oni su smanjeni u odnosu na 2022.godinu - kada su iznosili 0,10%. Najmanji gubici u periodu 2013.-2024.godina su bili u 2024.godini i iznosili 0,096 mil. Sm³ ili 0,07%, dok su prosječni gubici u iznosu od 0,42%. Može se zaključiti, da se gubici prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo kreću oko 0,5%. Niski gubici ukazuju na kvalitetu procesa distribucije prirodnog gasa, uključujući i stepen sigurnosti u sistemu distribucije prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo.

1.3. Naftni derivati

Prema izvještajima o isporukama naftnih derivata u Kantonu Sarajevo dobijenih od uvoznika/distributera naftnih derivata (n/d), u Tabeli 6. dat je pregled potrošnje naftnih derivata u Kantonu Sarajevo u 2024.godini, a na Slici 6. dat je prikaz udjela (po vrsti n/d) u ukupnoj količini naftnih derivata isporučenih u Kantonu Sarajevo u 2024.godini. Podaci o naftnim derivatima (n/d) zasnivaju se na izvještajima sljedećih distributera: El Tarik Oil d.o.o. Sarajevo, Petrol BH Oil Company d.o.o. Sarajevo, Braća Mujić d.o.o. Sarajevo, Selex d.o.o. Sarajevo, Holdina d.o.o. Sarajevo, Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo, Hasanal d.o.o. Ilijaš, G-Petrol d.o.o. Sarajevo, Energopetrol d.d. Sarajevo, Green Oil d.o.o Sarajevo, H.P. Oil d.o.o. Sarajevo, BP Merol d.o.o. Ilijaš, EOL Petrol d.o.o. Sarajevo, Zlata Trans d.o.o. Sarajevo, Bucomerc d.o.o. Kiseljak, Hifa Oil d.o.o. Tešanj, Nestro Petrol a.d. Banja Luka PJ Vogošća, Umax group d.o.o. Sarajevo, Brkić Petrol d.o.o. Zenica Podružnica Sarajevo, AME d.o.o. Breza, Hifa d.o.o Tešanj za Podružnice u Sarajevu, Proming d.o.o. Bugojno za Podružnice u Sarajevu, Almy d.o.o. Zenica (BP Doglodi), Belamionix d.o.o. Brčko (BP Semizovac), Bingo Petrol d.o.o Tuzla, Bosman Petrol d.o.o Sarajevo i Messer Tehnoplín d.o.o. Sarajevo.

Tabela 6. Pregled potrošnje naftnih derivata u Kantonu Sarajevo u 2024.godini

Redni broj	Vrsta	Jedinica	Potrošnja 2023.	Potrošnja 2024.	(%) 2023.	(%) 2024.
1.	MB	Litar	0	0	0.00	0.00
2.	BMB	Litar	25,940,291	27,483,065	13.27	13.22
3.	Dizel	Litar	131,086,774	145,535,934	67.05	69.99
4.	LPG	Litar	6,249,637	5,212,006	3.20	2.51
5.	Avio-gorivo	Litar	23,690,933	21,000,010	12.12	10.10
6.	Luel	Litar	1,400,873	4,159,667	0.72	2.00
7.	Ostala LU	Litar	7,123,654	4,537,316	3.64	2.18
Ukupno n/d		Litar	195,492,162	207,927,998	100.00	100.00

Slika 6. Prikaz udjela u ukupnoj količini naftnih derivata isporučenih u Kantonu Sarajevo u 2024.godini

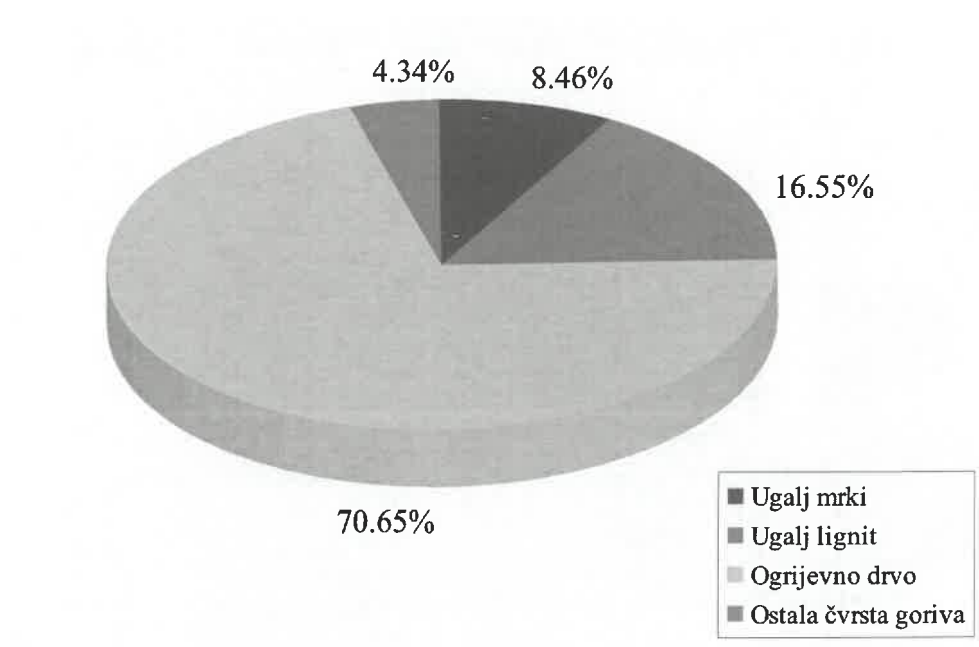
Ukupna potrošnja naftnih derivata u Kantonu Sarajevo u 2024.godini, u odnosu na 2023.godinu, je bila veća za 12.435.836 litara ili 6,36%.

1.4. Čvrsta goriva

Prema izvještajima o isporukama čvrstih goriva u Kantonu Sarajevo dobijenih od snabdjevača/distributera čvrstih goriva: Sarfa d.o.o. Sarajevo, Giba-Trade d.o.o. Sarajevo, Bas-Dam d.o.o. Sarajevo i Klejton d.o.o. Hadžići, procjeni isporuka čvrstih goriva za distributere: KJP Sarajevo-šume d.o.o Sarajevo i Lumberjack d.o.o. Sarajevo, kao i drugih procjena, te temeljom potrebne odnosne bilansne analize, u Tabeli 7. dat je pregled potrošnje čvrstih goriva u Kantonu Sarajevo u 2024.godini, a na Slici 7. dat je prikaz udjela (po vrsti čvrstog goriva) u ukupnoj količini čvrstih goriva isporučenih u Kantonu Sarajevo u 2024.godini.

Tabela 7. Pregled potrošnje čvrstih goriva u Kantonu Sarajevo u 2024.godini

Red. broj	Vrsta čvrstog goriva	Jedinica	Potrošnja 2023.	Potrošnja 2024.	(%) 2023.	(%) 2024.
1.	Ugalj mrki	Tona	14,667	14,313	8.29	8.46
2.	Ugalj lignit	Tona	28,619	28,004	16.18	16.55
3.	Ogrijevno drvo	Tona	125,748	119,583	71.08	70.65
4.	Ostala čvrsta goriva	Tona	7,875	7,351	4.45	4.34
Ukupno čvrsta goriva		Tona	176,910	169,251	100.00	100.00

Slika 7. Prikaz udjela u ukupnoj količini čvrstih goriva isporučenih u Kantonu Sarajevo u 2024.godini

2. Analiza pokazatelja potrošnje energije u Kantonu Sarajevo za 2024.godinu

2.1. Analiza pokazatelja potrošnje električne energije

S obzirom da JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo ne prikazuje potrošnju električne energije po kategorijama potrošača kako to radi EUROSTAT i IEA, tj. rezidencijalni sektor, sektor usluga i industrija (industrija razvrstana po granama), u Tabeli 8. dat je pregled potrošnje električne energije u Kantonu Sarajevo za period 2022.-2024.godina, po naponskim nivoima. Za niskonaponsku potrošnju (0,4 kV) dat je pregled potrošnje po strukturi potrošača: Domaćinstva, Ostala potrošnja 0,4 kV i Javna rasvjeta. U grupu ostala potrošnja 0,4 kV spadaju privredna društva koja električnu energiju preuzimaju na niskom naponu.

Tabela 8. Pregled potrošnje električne energije po naponskim nivoima u Kantonu Sarajevo za period 2022.-2024.godina

Distributivna potrošnja	Električna energija (MWh)			Index	Index
	2022.	2023.	2024.	2024./2022.	2024./2023.
Bruto	1,450,345	1,469,869	1,523,131	105.02	103.62
Neto	1,340,503	1,363,640	1,410,169	105.20	103.41
Gubici	109,842	106,229	112,962	102.84	106.34
Visoki napon (VN)	355,510	357,555	373,910	105.18	104.57
Niski napon (NN)	984,993	1,006,086	1,036,259	105.20	103.00
35 kV	13,451	13,605	14,231	105.80	104.60
10 kV	342,059	343,950	359,678	105.15	104.57
Domaćinstva	639,633	660,670	678,128	106.02	102.64
Ostala potrošnja 0.4 kV	318,607	320,233	333,878	104.79	104.26
Javna rasvjeta	26,753	25,183	24,253	90.66	96.31

Analizirajući podatke iz Tabele 8., pored ostalog, moguće je zaključiti sljedeće:

- U 2024.godini došlo je do povećanja bruto potrošnje električne energije u odnosu na 2023.godinu, i to za 53.262 MWh ili 3,62%. Index bruto potrošnje je 103,62.
- Također, u 2024.godini došlo je do povećanja neto potrošnje električne energije u odnosu na 2023.godinu, i to za 46.529 MWh ili 3,41%. Index neto potrošnje je 103,41.
- U 2024.godini došlo je do povećanja gubitaka električne energije u odnosu na gubitke u 2023.godini, i to za 6.733 MWh ili 6,34%, a u odnosu na gubitke u 2022.godini došlo je, također, do povećanja za 3.120 MWh ili 2,84%.
- Na naponskom nivou 35 kV, u 2024.godini došlo je do većeg povećanja potrošnje električne energije u odnosu na 2023.godinu, i to za 626 MWh ili 4,60%, a na 10 kV također došlo do povećanja potrošnje, i to za 15.728 MWh ili 4,57%.
- Na naponskom nivou 0,4 kV, u 2024.godini došlo je do povećanja potrošnje električne energije u odnosu na 2023.godinu, i to za 30.173 MWh ili 3,00%.
- Zbirno na naponskim nivoima 35 kV i 10 kV, došlo je do povećanja potrošnje električne energije, i to za 16.355 MWh ili 4,57%.
- Kod grupe potrošača - ostala potrošnja na 0,4 kV, došlo je do povećanja potrošnje električne energije, i to za 13.645 MWh ili 4,26%.
- Međutim, na niskom naponu, kod domaćinstava, došlo je do povećanja potrošnje električne energije, i to za 17.458 MWh ili 2,64%.
- Na niskom naponu, kod javne rasvjete, došlo je do smanjenja potrošnje električne energije, i to za 930 MWh ili 3,69%.

2.2. Analiza pokazatelja potrošnje prirodnog gasa

U Tabeli 9. dat je pregled udjela kategorija kupaca prirodnog gasa u ukupnoj (neto) potrošnji prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo u 2023. i 2024. godini.

Tabela 9. Pregled udjela kategorija kupaca u ukupnoj potrošnji prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo u 2023. i 2024. godini

Naziv kategorije kupca	Potrošnja prirodnog gasa		Udio u ukupnoj potrošnji prirodnog gasa		Index 2024./2023.
	2024. (Sm ³)	2023. (Sm ³)	2023. (%)	2024. (%)	
KJKP Toplane	48,224,634	47,469,509	36.74	37.67	101.59
Domaćinstva	39,556,608	41,048,592	31.77	30.90	96.37
Velika preduzeća	32,061,632	32,775,591	25.37	25.04	97.82
Mala privreda	5,725,277	6,031,941	4.67	4.47	94.92
CNG Sarajevo gas	2,451,344	1,873,539	1.45	1.91	130.84
CNG punionice	13,301	13,256	0.01	0.01	100.34
Ukupno	128,032,796	129,212,428	100.00	100.00	99.09

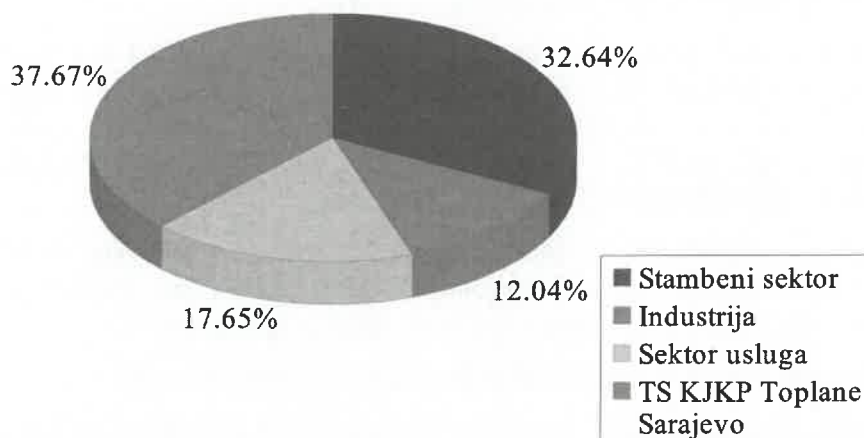
Analizirajući podatke iz Tabele 9., pored ostalog, moguće je zaključiti sljedeće:

- Ukupna potrošnja prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo u 2024. godini je 128.032.796 Sm³, gdje: KJKP Toplane učestvuju sa 37,67%, Domaćinstva 30,90%, Velika privreda 25,04%, Mala privreda 4,47% i CNG (Sarajevogas i punionice) 1,92%.
- U 2024. godini došlo je do smanjenja potrošnje prirodnog gasa u odnosu na 2023. godinu, i to za 1.179.632 Sm³ ili 0,91%. Index potrošnje prirodnog gasa je 99,09.
- Kod kategorija kupaca: KJKP Toplane i Domaćinstva, u 2024. godini došlo je do promjene potrošnje prirodnog gasa u odnosu na 2023. godinu, i to: povećanje potrošnje kod KJKP Toplane za 755.125 Sm³ ili 1,59% i smanjenje kod Domaćinstva za 1.491.984 Sm³ ili 3,63%.
- Također, kod kategorija kupaca: Velika privreda i Mala privreda, u 2024. godini došlo je do smanjenja potrošnje prirodnog gasa u odnosu na 2023. godinu, i to: Velika privreda za 713.959 Sm³ ili 2,18% i Mala privreda za 306.664 Sm³ ili 5,08%.
- Dalje, potrebno je posebno istaći - da je kod kategorija kupaca CNG (Sarajevogas i punionice), u 2024. godini došlo je do povećanja potrošnje prirodnog gasa u odnosu na 2023. godinu, i to za 577.850 Sm³ ili 30,84%.
- Kad je u pitanju potrošnja n/d - tehničkih goriva (LUEL i LUS) kao alternativnih energenata u proizvodnji toplotne energije u TS-Toplifikacioni sistemi KJKP Toplane, konstatovano je - da su u 2024. godini ova tečna goriva djelimično korištena kao energenti u proizvodnji toplotne energije u ovim toplifikacionim sistemima, i to: LUEL u količini od 0,00 litara i LUS u količini od 4.987 kg.
- Kad su u pitanju promjene udjela kategorija kupaca u ukupnoj potrošnji prirodnog gasa, situacija je sljedeća:
 - Kod kategorije KJKP Toplane, došlo je do povećanja udjela u ukupnoj potrošnji, i to: sa 36,74% u 2023. godini na 37,67% u 2024. godini, tj. za 0,93%;
 - Kod kategorije Domaćinstva, došlo je do smanjenja udjela u ukupnoj potrošnji, i to: sa 31,77% u 2023. godini na 30,90% u 2024. godini, tj. za 0,87%;
 - Kod kategorije Velika privreda, došlo je do smanjenja udjela u ukupnoj potrošnji, i to: sa 25,37% u 2023. godini na 25,04% u 2024. godini, tj. za 0,33%;
 - Kod kategorije Mala privreda, došlo do smanjenja udjela u ukupnoj potrošnji: 4,67% u 2023. godini 4,47% u 2024. godini, tj. 0,20%; i
 - Kod kategorija kupaca CNG (Sarajevogas i punionice), došlo je do povećanja udjela u ukupnoj potrošnji, i to: sa 1,46% u 2023. godini na 1,92% u 2024. godini, tj. za 0,46%.

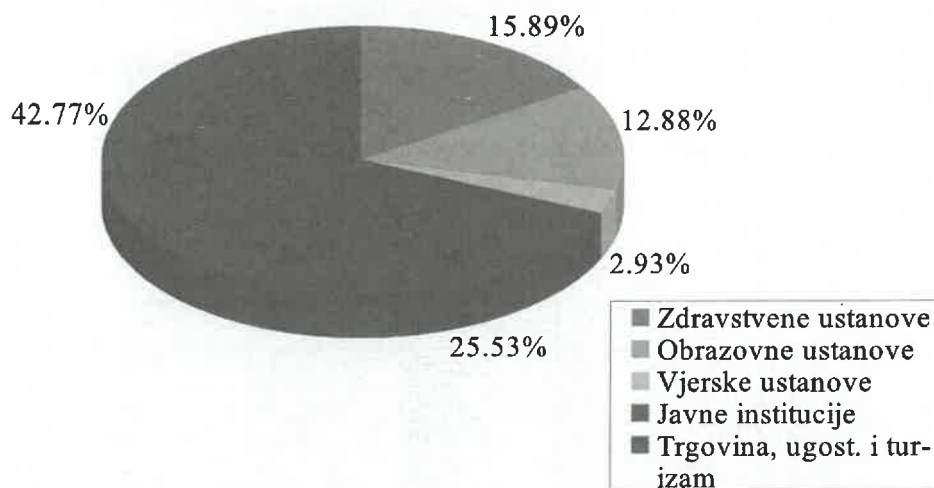
U Tabeli 10. dat je pregled potrošnje prirodnog gasa u 2023. i 2024. godini po sektorima, te je na Slici 8. dat prikaz udjela sektora u potrošnji prirodnog gasa u 2024. godini, a na Slici 9. prikaz udjela podsektora u ukupnoj potrošnji prirodnog gasa u Sektoru usluga u 2024. godini.

Tabela 10. Pregled potrošnje prirodnog gasa u 2023. i 2024. godini po sektorima

Red. broj			Isporučeno (Sm ³)		Index 2024./2023.
			2023.	2024.	
1	Stambeni sektor		43,285,528	41,792,244	96.55
2	Industrija		15,048,951	15,413,933	102.43
3	Sektor usluga	Zdravstvene ustanove	3,691,727	3,590,931	97.27
		Obrazovne ustanove	3,050,053	2,912,057	95.48
		Vjerske ustanove	678,494	662,847	97.69
		Javne insitucije	6,205,138	5,769,293	92.98
		Trgovina, ugostiteljstvo i turizam	9,783,029	9,666,857	98.81
4	Toplifikacioni sistemi	KJKP Toplane Sarajevo	47,469,509	48,224,634	101.59
Ukupno			129,212,428	128,032,796	99.09

Slika 8. Prikaz udjela sektora u potrošnji prirodnog gasa u 2024. godini

Slika 9. Prikaz udjela u ukupnoj potrošnji prirodnog gasa u Sektoru usluga

2.3. Analiza pokazatelja potrošnje naftnih derivata

U Kantonu Sarajevo u 2024.godini, ukupna potrošnja naftnih derivata je 207.927.998 litara, od čega: DIZEL učestvuje sa 69,99%, BMB 13,22%, LPG 2,51%, Avio-goriva 10,10%, LUEL 2,00% i Ostali LU 2,18%. Primjetno je pored ostalog, da DIZEL i BMB (bezolovni motorni benzini) zajedno imaju udio u iznosu od 83,21%, a LUEL i Ostala LU zajedno imaju udio u iznosu od 4,18%. Index potrošnje naftnih derivata 2024./2023. je 106,36.

U Kantonu Sarajevo značajna je potrošnja LPG, zbog sve veće primjene-kao pogonsko gorivo kod motora sa unutrašnjim sagorijevanjem. Auto-plin, poznatiji kao propan-butan, odnosno ukapljeni naftni plin, internacionalno označen kao LPG (Liquified Petroleum Gas), smjesa je ugljikovodika koja se zbog svojih hemijskih svojstava može koristiti kao pogonsko gorivo kod motora sa unutrašnjim sagorijevanjem. Naime auto-plin je u pravilu upola jeftiniji od benzina, ali to nije jedina njegova prednost. Propan-butan plin izgara potpuno, pa tako ne dolazi do gubitka goriva u ispusnim plinovima, a niti do emisije štetnih čestica čađe, pepela ili slično. Također, ispusni plinovi ne sadrže otrovne sastojke poput olova ili sumpora, a emisije toksičnog ugljičnog monoksida su znatno reducirane, 2 do 5 puta. Emisija dušičnih oksida, posebno opasnih kod visokih temperatura, smanjena je za 30-65%, a ugljičnog dioksida 12%.

Međutim, na osnovu svih dosadašnjih raspoloživih podataka o potrošnji naftnih derivata u Kantonu Sarajevo, nije moguće utvrditi potrošnju naftnih derivata po sektorima potrošnje: saobraćaj, rezidencijalni sektor, sektor usluga i industrija (po industrijskim granama).

2.4. Analiza pokazatelja potrošnje čvrstih goriva

U Kantonu Sarajevo u 2024.godini, ukupna potrošnja čvrstih goriva je 169.251 tona, od čega je: ogrijevno drvo u iznosu 119.583 t (159.444 m³) ili 70,65%, ugalj mrki 14.313 t ili 8,46%, ugalj lignit 28.004 t ili 16,55% i ostala čvrsta goriva 7.351 t ili 4,34%. Ukupna energetska vrijednost čvrstih goriva u 2024.godini je 536,81 GWh ili 317,25 GWh-t. Index potrošnje čvrstih goriva 2024./2023. je 95,67.

Međutim, na osnovu svih dosadašnjih raspoloživih podataka o potrošnji čvrstih goriva u Kantonu Sarajevo, nije moguće utvrditi potrošnju čvrstih goriva po sektorima potrošnje: rezidencijalni sektor, sektor usluga i industrija (po industrijskim granama).

2.5. Toplifikacioni sistemi-analiza proizvodnje/ispоруke toplotne energije

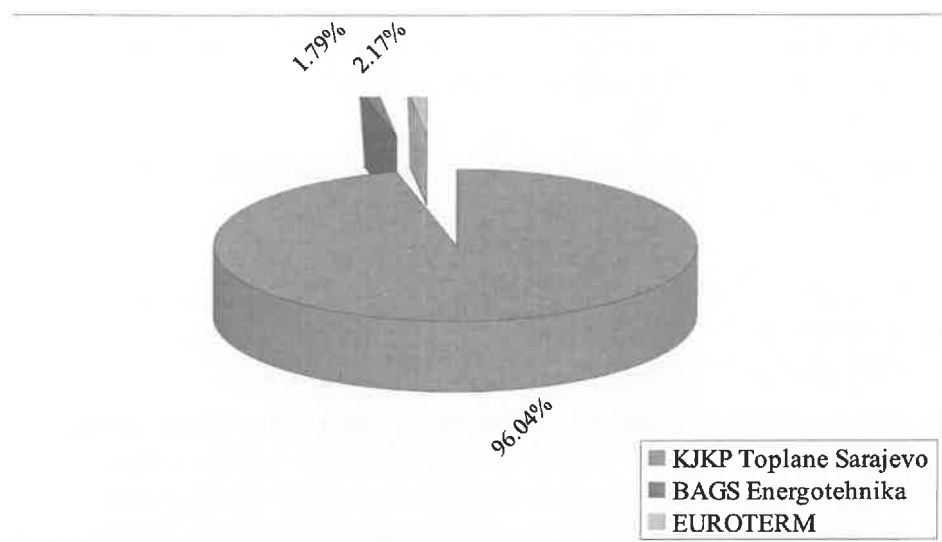
Toplifikacionim sistemima (TS) upravljaju pravna lica: KJKP Toplane d.o.o. Sarajevo (140 individualna kotlovnica, od čega su: 48 srednje i veće kotlovnice i 92 krovne kotlovnice, instalisana snaga 522,5 MW); BAGS-Energotehnika d.d. Vogošća (kotlovnica, koja ima 5 kotlovskih jedinica: tri na ugalj koje su van funkcije i dvije na mazut, instalisana snaga 94 MW); i EUROTHERM d.o.o. Kiseljak (kotlovnica na prirodni gas, instalisana snaga 3,5 MW).

U Tabeli 11. dat je pregled osnovnih pokazatelja o proizvodnji/isporuci toplotne energije u/iz TS u 2024.godini.

Tabela 11. Pregled pokazatelja o proizvodnji/isporuci toplotne energije u/iz TS u 2024.

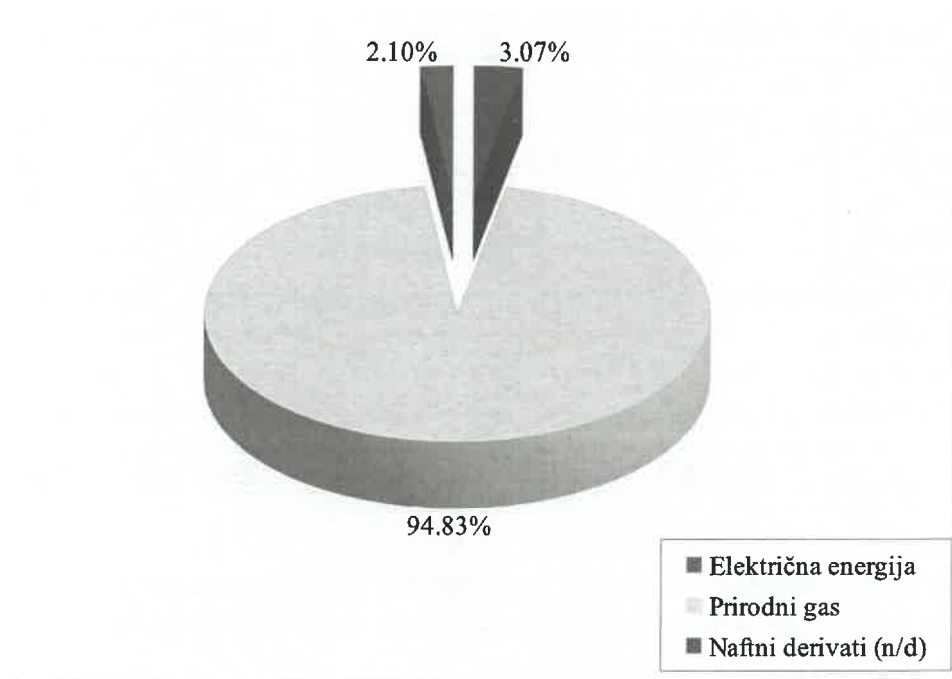
Naziv proizvođača (distributera) toplotne energije	Potrošnja energije/energenata					Isporučena toplotna energija MWh
	Električna energija MWh	Prirodni gas mil. Sm ³	LUEL litar	Ostala LU tona	Ugalj tona	
KJKP Toplane	9,443.97	48.225	0.00	4.99	0.00	393,855
BAGS-Energotehnika	523.41	0.000	0.00	1,352.76	0.00	7,357
EUROTHERM	314.21	0.955	0.00	0.00	0.00	8,863
Ukupno	10,281.59	49.180	0.00	1,357.75	0.00	410,075

Na Slici 10. dat je prikaz udjela pravnih lica: KJKP Toplane, BAGS-Energotehnika i EUROTERM u ukupno isporučenoj toplotnoj energiji iz TS u 2024.godini.

Slika 10. Prikaz udjela pravnih lica u ukupno isporučenoj toplotnoj energiji iz TS u 2024.godini

Na Slici 11. dat je prikaz udjela energije/energenata u proizvodnji/isporuci toplotne energije u/iz TS u 2024.godini.

Slika 11. Prikaz udjela energije/energenata u proizvodnji/isporuci toplotne energije u/iz TS u 2024.godini

3. Ocjena sadašnjeg stanja energetskeg sektora u Kantonu Sarajevo

3.1. Ocjena sadašnjeg stanja elektroenergetskog sektora

U toku 2024.godine većina potrošača je bila redovno snabdjevana električnom energijom, iako Kanton Sarajevo nema niti jedan značajan izvor električne energije. Električna energija, proizvedena u proizvodnim kapacitetima (termoelektranama i hidroelektranama), se preuzima sa prenosne mreže preko visokonaponskih trafostanica 110/x kV i do potrošača distribuira preko srednje naponske mreže i niskonaponske mreže.

Ukupan broj kupaca električne energije u Kantonu Sarajevo, na dan 31.12.2024.godine je bio 232.754 kupca, što je za 708 kupaca više u odnosu na isti dan u 2023.godini, tj. rast ukupnog broja kupaca električne energije u Kantonu Sarajevo je iznosio 0,31%.

Od ukupnog broja kupaca, većina kupaca električne energije u Kantonu Sarajevo su domaćinstva, čiji je ukupan broj na dan 31.12.2024.godine iznosio 211.401 kupaca, od čega su: 54.055 domaćinstva I tarifna grupa i 157.346 domaćinstva II tarifna grupa.

Na dan 31.12.2024.godine, u Kantonu Sarajevo u ukupnom broju kupaca, udio domaćinstava je bio 90,82%, od čega su: 23,22% domaćinstva I tarifna grupa i 67,60% domaćinstava II tarifna grupa, a ostatak su: kupci na VN 35 kV i 10 kV 0,11%, ostala potrošnja I i II tarifna grupa 7,19%, ostala potrošnja III, IV i V tarifna grupa 1,46% i javna rasvjeta 0,41%.

U Tabeli 12. dat je pregled broja kupaca električne energije, po kategorijama, u Kantonu Sarajevo u periodu 31.12.2021.-31.12.2024.godine.

Tabela 12. Pregled broja kupaca električne energije u Kantonu Sarajevo u periodu 31.12.2021.-31.12.2024.godina po kategorijama kupaca

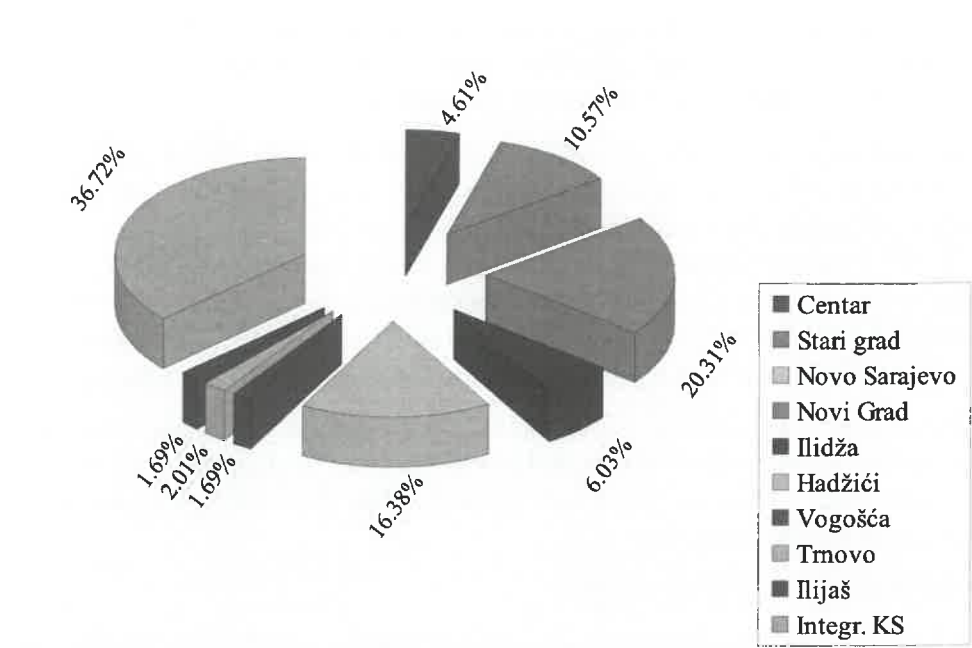
Naziv kategorije kupca	Broj kupaca električne energije na 31.12.				Udio (%) 2024.
	2021.	2022.	2023.	2024.	
Domaćinstva I tar. gr.	55,379	55,002	54,493	54,055	23.22
Domaćinstva II tar. gr.	150,485	153,135	155,853	157,346	67.60
Ostala potrošnja I tar. gr.	2,000	2,067	2,129	2,207	0.95
Ostala potrošnja II tar. gr.	14,378	14,700	14,929	14,538	6.25
Ostala potrošnja III tar. gr.	141	132	169	137	0.06
Ostala potrošnja IV tar. gr.	280	275	255	282	0.12
Ostala potrošnja V tar. gr.	3,161	3,108	3,048	2,980	1.28
Javna rasvjeta	908	912	915	954	0.41
VN 35 kV	10	10	9	8	0.00
VN 10 kV	243	243	246	247	0.11
Ukupno	226,985	229,584	232,046	232,754	100.00

Bruto/Neto godišnja potrošnja električne energije po glavi stanovnika (kWh/pc) u 2024.godini u Kantonu Sarajevo (420.287 stanovnika) iznosila je: 3.624/3.355 kWh/pc.

U Kantonu Sarajevo u 2024.godini izvršena su ulaganja u izgradnju/rekonstrukciju elektroenergetskih objekata u ukupnom iznosu od 8.692.151,96 KM.

Ukupan broj izgrađenih/rekonstruisanih elektroenergetskih objekata u Kantonu Sarajevo u 2024.godini je 37, od čega: u Općini Hadžići 10, Općini Novi Grad Sarajevo 6, Općini Ilidža 6, Općini Stari Grad 4, Centar Sarajevo 3, Općini Ilijaš 3, Općini Tmovo 2, Općini Vogošća 1 i Općini Novo Sarajevo 0 te dva za integralne potrebe u Kantonu Sarajevo.

Na Slici 12. dat je prikaz ulaganja u elektroenergetske objekte u 2024.godini u Kantonu Sarajevo po općinama/mjestu izgradnje/rekonstrukcije. Kad su općine u pitanju, potrebno je navesti - da su najviša ulaganja bila na području Općine Novi Grad 20,31%, zatim: Općine Hadžići 16,38%, Općine Stari Grad 10,57%, Općine Ilidža 6,03%, Općine Centar Sarajevo 4,61%, Općine Trnovo 2,01%, Općine Vogošća 1,69%, Općine Ilijaš 1,69% i Općine Novo Sarajevo 0,00%. Za integralne potrebe u Kantonu Sarajevo ulaganja su bila u iznosu od 3.191.608,00 KM ili 36,72% od ukupnih ulaganja.

Slika 12. Prikaz ulaganja u elektroenergetske objekte u Kantonu Sarajevo u 2024.godini po općinama/mjestu izgradnje/rekonstrukcije

Iako nije bilo ozbiljnijih problema u snabdijevanju Kantona Sarajevo električnom energijom, postoje određeni problemi u realizaciji elektrodistributivne djelatnosti na području Kantona Sarajevo, kao što su: bespravno priključenje električne energije koje je posljedica bespravne gradnje stambenih objekata na području KS, te problemi oko gradnje primarnih objekata el. energije na područjima intezivne gradnje zbog nepostojanja regulacionih planova.

Ključni razlozi za probleme, u realizaciji elektrodistributivne djelatnosti, je nedovoljna koordinacija svih subjekata odgovornih za planski razvoj Kantona Sarajevo, nedovoljna ulaganja JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo u elektrodistributivni sektor i nepravovremena realizacija donesenih investicionih odluka za rekonstrukciju i gradnju elektrodistributivnih objekata.

Međutim, u cjelini gledano, Kanton Sarajevo ima stabilno i sigurno snabdijevanje električnom energijom.

3.2. Ocjena sadašnjeg stanja gasnog sektora

3.2.1. Sigurnost snabdijevanja prirodnim gasom

Da bi se iskoristile sve prednosti koje ima prirodni gas, značajan aspekt se mora posvetiti sigurnosti snabdijevanja, koji ima strateški značaj za gasni sektor svake zemlje.

Snabdijevanje Kantona Sarajevo prirodnim gasom se vrši iz Rusije, i to od 01.04.2021. godine kroz "Turski tok", dakle samo jednim transportnim 'pravcem' i izvorom, stim da je Bosna i Hercegovina, odnosno Kanton Sarajevo zadnji u lancu isporuke. S obzirom na to da je Kanton Sarajevo zadnji u lancu isporuke, svi poremećaji koji se dešavaju na transportnoj trasi se najviše odražavaju na sistem snabdijevanja u Kantonu Sarajevo. Obezbjedenje potrošača prirodnim

gasom samo jednim transportnim 'pravcem' i izvorom, svrstava BiH u zemlje sa najnižom sigurnošću snabdijevanja u Evropi.

Sigurnost snabdijevanja se može izraziti faktorom koji uzima u obzir različite tehničke, ekonomske i političke faktore s ciljem određivanja izloženosti prekidima i uticaja istih na društvo. Pomenuti faktori su: udio prirodnog gasa u privredi, domaća proizvodnja, odnos uvoz i izvoz, gasna skladišta, broj zemalja isporučioaca gasa, procjena rizika za zemlje isporučioce i transportne zemlje.

Sasvim je jasno, za znatno povećanje sigurnosti snabdijevanja u primjeru Bosne i Hercegovine, potrebne su: nove konekcije, skladišta i LNG postrojenja, kao uobičajeni pratili segmenti unutar infrastrukture transportnih i tranzitnih gasnih mreža.

Urednost snabdijevanja potrošača prirodnim gasom u Kantonu Sarajevo, pored već pomenutog faktora rizika, zavisi i od mogućnosti izmirenja obaveza prema firmi BH-Gas d.o.o. Sarajevo, koje je isključivo vezano sa rezultatima naplate za isporučeni gas kupcima, pri čemu je aktuelan veliki dug KJKP Toplane-Sarajevo d.o.o. Sarajevo. Osim toga, snabdijevanje prirodnim gasom je i u funkciji operacionalizacije sporazuma o regulisanju ratnog duga od 104,81 mil. USD prema Gazexportu, a ista je obaveza slijedećih subjekata: Vlada FBiH, Vlada RS, FMERI, Uprava za indirektno oporezivanje, Energoinvest d.d. Sarajevo i BH-GAS d.o.o. Sarajevo.

U 2025.godini, resorno Ministarstvo i Vlada Kantona Sarajevo trebaju osigurati sve potrebne/odnosne pretpostavke za blagovremeno poduzimanje mjera za uspješno plaćanje tekuće potrošnje prirodnog gasa, kako bi stepen sigurnosti snabdijevanja prirodnim gasom u Kantonu Sarajevo, s ovog aspekta, bio zadovoljavajući.

3.2.2. Stanje gasne infrastrukture i broja kupaca

Gasni sistem Kantona Sarajevo sastoji se od: 3 glavne mjerno-regulacione stanice (Butila, Hum i Misoča) - GMRS; 103,7 km čeličnih gasovoda pritiska 8(14,5) bar; 147,0 km čeličnih i polietilenskih gasovoda pritiska 3(4) bar; 1.162,1 km polietilenskih gasovoda pritiska 0,1(0,2) bar i 0,5 bar (niskotlačne distributivne gasne mreže); 117 rejonsko regulacionih stanica - RRS; 242 prijemno/mjerno regulacionih stanica - PRS/MRS; 831 mjernih (regulacionih) linija - MRL/ML; 88.012 regulaciono mjernih uređaja - RMU; 6 stanica KZ sa prisilnom drenažom; 10 stanica KZ sa narinutim zaštitnim potencijalom; i 76 stanica telemetrijskog sistema/SCADA platforma.

U Tabeli 13. dat je Trend broja kupaca prirodnog gasa po kategorijama kupaca u Kantonu Sarajevo u periodu Decembar 2021.-Decembar 2024.godina.

Tabela 13. Trend broja kupaca prirodnog gasa po kategorijama u periodu Decembar 2021.-Decembar 2024.godina

Naziv kategorije kupca	Broj kupaca prirodnog gasa				Index 2024./2023.
	Decembar 2021.	Decembar 2022.	Decembar 2023.	Decembar 2024.	
Domaćinstva	53,977	53,120	53,877	54,297	100.78
Mala privreda	3,081	2,955	3,009	3,036	100.90
Velika privreda	615	613	608	619	101.81
KJKP Toplane	143	143	145	145	100.00
Poseban kupac	1	1	1	1	100.00
CNG punionice	1	1	1	1	100.00
Ukupno	57,818	56,833	57,641	58,099	100.79

3.3. Ocjena sadašnjeg stanja sektora naftnih derivata

U Tabeli 14. dat je pregled isporuka naftnih derivata (n/d) u Kantonu Sarajevo u 2024. godini za krajnju potrošnju.

Tabela 14. Pregled isporuka naftnih derivata (n/d)
u Kantonu Sarajevo u 2024. godini za krajnju potrošnju

Oznaka distributera		Isporučena količina (Litar)		Udio (%)	
D-01	D-15	2,439,562	4,798,468	1.17	2.31
D-02	D-16	9,957,785	4,445,323	4.79	2.14
D-03	D-17	969,342	2,993,650	0.47	1.44
D-04	D-18	5,175,232	1,889,283	2.49	0.91
D-05	D-19	29,025,418	1,717,153	13.96	0.83
D-06	D-20	4,624,110	1,304,586	2.22	0.63
D-07	D-21	64,927	938,670	0.03	0.45
D-08	D-22	3,733,261	745,361	1.80	0.36
D-09	D-23	30,981,139	20,569	14.90	0.01
D-10	D-24	833,760	1,506,335	0.40	0.72
D-11	D-25	21,435,473	32,289	10.31	0.02
D-12	D-26	115,324	40,560,244	0.06	19.51
D-13	D-27	1,053,859	7,120,020	0.51	3.42
D-14	D-28	28,579,412	867,443	13.74	0.42
Ukupno		207,927,998		100.00	

U 2024.godini u energetsom bilansu Kantona Sarajevo, udio naftnih derivata je bio 37,69%. Što se tiče udjela distributera n/d u isporučenoj količini naftnih derivata u Kantonu Sarajevo u 2024.godini za krajnju potrošnju, može se zaključiti sljedeće: udio veći od 15% ima jedan distributer (19,51%), udjele u rasponu 10-15% imaju četiri distributera (14,90%; 13,96%; 13,74% i 10,31%, što je zajedno 52,91%), dok ostali distributeri imaju udjele manje od 5%. Kad su u pitanju udjeli u ukupnom prometu n/d, stanje je sljedeće: udjele veće od 15% ima dva distributera (30,35% i 19,99% što je zajedno 50,34%), udjele u rasponu 10-15% ima dva distributera (12,32% i 11,49%, što je zajedno 23,81%), udjele u rasponu 5-10% imaju dva distributera (7,32% i 5,49%, što je zajedno 12,82%), dok ostali distributeri imaju udjele manje od 5%. U sektoru naftnih derivata u Kantonu Sarajevo, problem je što uvoznici naftnih derivata ne raspolažu sa skladištima naftnih derivata većih kapaciteta. Uz sanirani terminal Holdine u Podlugovima potreban je kapacitet terminala u Blažuju (nije pušten u rad) i nesaniranog terminala u Misoči.

3.4. Ocjena sadašnjeg stanja sektora čvrstih goriva

Čvrsta goriva imaju manji udio u ukupnom energetsom bilansu Kantona Sarajevo. Pouzdanost i sigurnost snabdijevanja čvrstim gorivima u Kantonu Sarajevo je zadovoljavajuća. Ogrijevno drvo, ugalj i druga čvrsta goriva su domaći energetske resursi, a osim toga, izvor ogrijevnog drveta se nalazi na području Kantona Sarajevo. U Kantonu Sarajevo postoje pravna lica koja se bave prometom čvrstih goriva, tim da su primarni snabdjevači/distributeri čvrstih goriva: KJP Sarajevo-šume d.o.o. Sarajevo, Lumberjack d.o.o. Sarajevo, Sarfa d.o.o. Sarajevo, Giba-Trade d.o.o. Sarajevo, Bas-Dam d.o.o. Sarajevo i Klejton d.o.o. Hadžići.

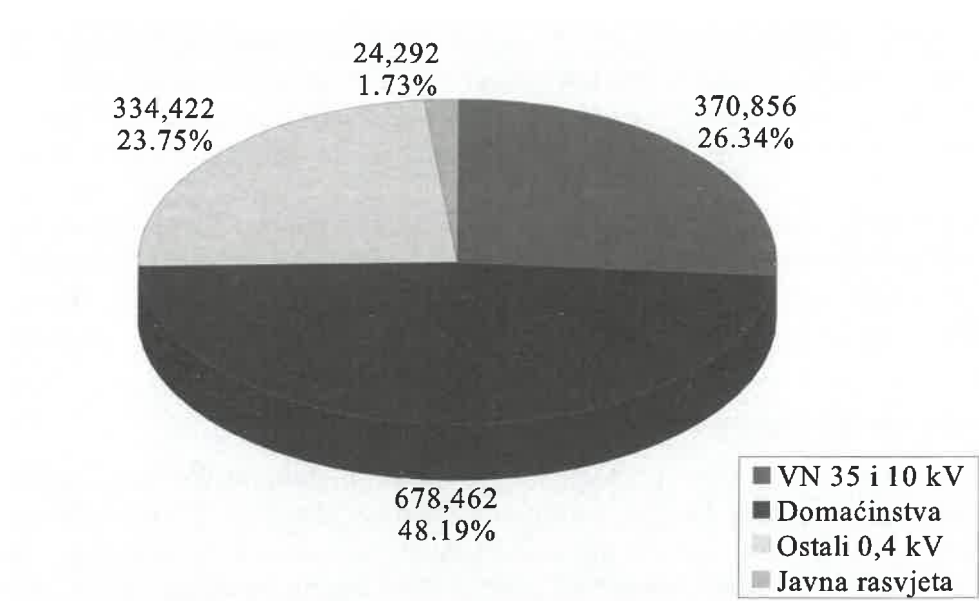
4. Energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025.godinu

4.1. Električna energija

U Tabeli 15. dat je pregled potreba za električnom energijom u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu, a na Slici 13. dat je prikaz planirane isporuke električne energije u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu po kategorijama kupaca. Ukupne potrebe za električnom energijom u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu su 1.520,9 GWh, što je u odnosu na bruto potrošnju električne energije u 2024.godini manje za 2,27 GWh ili 0,15%. JP Elektroprivreda BiH, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo je planirala u 2025.godini preuzeti električnu energiju u iznosu od 1.607.730 MWh.

Tabela 15. Pregled potreba za električnom energijom u Kantonu Sarajevo za 2025. godini

Mj.	Bruto potrošnja MWh	Gubici MWh	Neto potrošnja MWh	Visoki napon (VN)		Niski napon (NN)		
				VN 35 kV MWh	VN 10 kV MWh	Domać. MWh	Ostali 0.4 kV MWh	Javni rasvjeta MWh
1	152,897	14,450	138,447	1,591	30,773	70,909	32,590	2,584
2	139,765	10,018	129,747	1,454	27,788	69,589	28,703	2,214
3	126,571	5,752	120,819	1,249	28,002	62,338	27,150	2,079
4	113,502	5,212	108,290	1,027	27,040	53,689	24,684	1,849
5	112,076	6,072	106,004	1,022	27,807	51,840	23,663	1,673
6	106,532	4,733	101,799	809	29,296	45,505	24,723	1,466
7	114,425	4,492	109,932	832	33,441	45,912	28,129	1,618
8	120,147	6,645	113,503	849	32,865	50,410	27,612	1,766
9	112,626	10,397	102,229	814	28,659	46,194	24,613	1,949
10	121,067	11,105	109,962	1,312	28,975	51,126	26,333	2,216
11	141,856	16,247	125,608	1,511	30,242	60,319	31,183	2,352
12	159,393	17,700	141,693	1,645	31,853	70,631	35,038	2,526
Σ	1,520,857	112,825	1,408,032	14,114	356,742	678,462	334,422	24,292
Udio u bruto (%)				0.93	23.46	44.61	21.99	1.60
Udio u neto potrošnji (%)				1.00	25.34	48.19	23.75	1.73

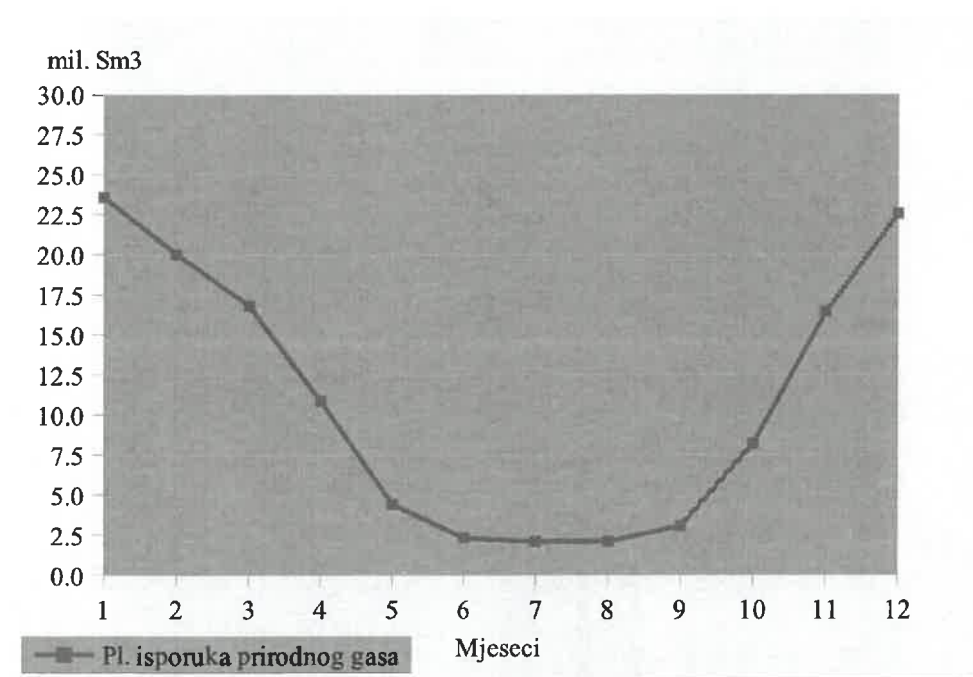
Slika 13. Prikaz planirane isporuke električne energije (MWh) u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu po kategorijama kupaca

4.2. Prirodni gas

U Tabeli 16. dat je pregled potreba za prirodnim gasom u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu, a na Slici 14. dat je prikaz planirane isporuke prirodnog gasa (po mjesecima) u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu. Ukupne potrebe za prirodnim gasom u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu su 133,382 mil. Sm³, što je u odnosu na bruto potrošnju prirodnog gasa u 2024.godini, više za 5,253 mil. Sm³ ili 4,10%.

Tabela 16. Pregled potreba za prirodnim gasom u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu

Mj.	Ukupna potreba u KS mil.Sm ³	Planirani dodatak mil.Sm ³	Planirana isporuka u KS mil.Sm ³	Kategorije kupaca u Kantonu Sarajevo					
				Velika privreda mil.Sm ³	Mala privreda mil.Sm ³	KJKP Toplane mil.Sm ³	Domać. mil.Sm ³	CNG Sarajevogas mil.Sm ³	CNG Punionice mil.Sm ³
1	23.729	0.158	23.571	5.300	1.100	8.937	8.000	0.212	0.022
2	20.152	0.134	20.018	4.000	1.050	7.898	6.838	0.212	0.020
3	16.937	0.113	16.824	3.300	0.800	6.491	6.000	0.213	0.020
4	10.940	0.073	10.867	2.300	0.600	4.034	3.700	0.213	0.020
5	4.447	0.030	4.417	1.300	0.200	1.177	1.500	0.220	0.020
6	2.336	0.016	2.321	1.050	0.120	0.011	0.900	0.220	0.020
7	2.115	0.014	2.101	1.050	0.100	0.011	0.700	0.220	0.020
8	2.115	0.014	2.101	1.050	0.100	0.011	0.700	0.220	0.020
9	3.087	0.021	3.066	1.100	0.180	0.596	0.950	0.220	0.020
10	8.279	0.055	8.224	1.750	0.350	3.484	2.400	0.220	0.020
11	16.537	0.110	16.427	3.900	0.700	6.536	5.050	0.221	0.020
12	22.709	0.151	22.558	5.000	1.000	8.317	8.000	0.221	0.020
Σ	133.382	0.888	132.494	31.100	6.300	47.502	44.738	2.612	0.242
% u uk. potrebi		0.67	99.33	23.32	4.72	35.61	33.54	1.96	0.18
Udio u planiranoj isporuci (%)				23.47	4.75	35.85	33.77	1.97	0.18

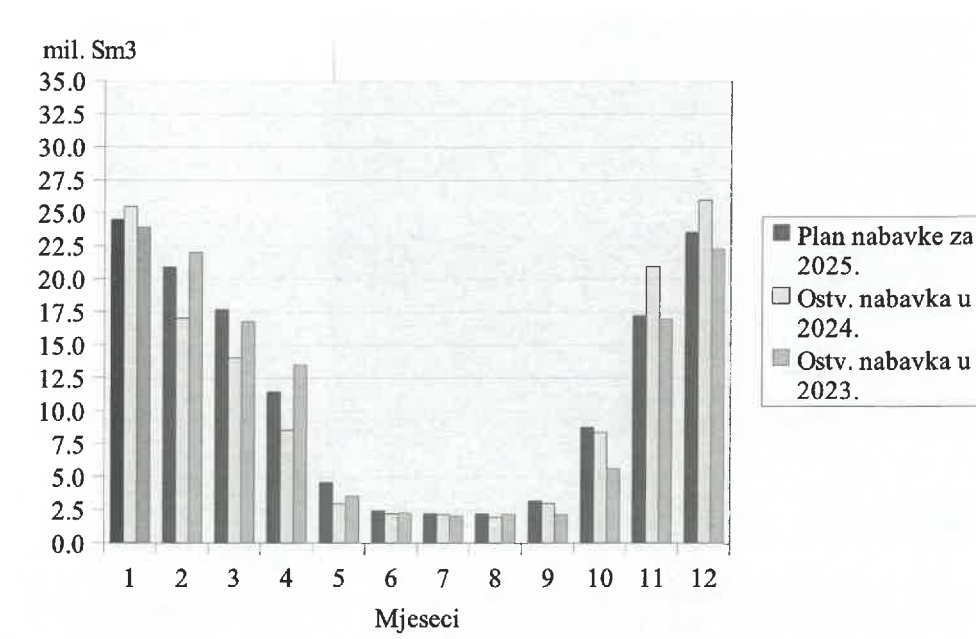
Slika 14. Prikaz planirane isporuke prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo za 2025. godinu po mjesecima

U Tabeli 17. i na Slici 15. dat je Plan nabavke prirodnog gasa za 2025.godinu. Ukupna količina prirodnog gasa planirana za nabavku u 2025.godini iznosi 138.620.000 Sm³, što je u odnosu na ostvarenu nabavku u 2024.godini više za 5.993.582 Sm³ ili 4,52%, a u odnosu na ostvarenu nabavku u 2023.godini više za 5.451.450 Sm³ ili 4,10%.

Za realizaciju isporuka prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo u 2025. godini planirana je nabavka u iznosu od 133.381.676 Sm³, a za realizaciju isporuka za Istočno Sarajevo planirana je nabavka u iznosu od 5.238.324 Sm³, što ukupno iznosi 138.620.000 Sm³. Ukupno planirana isporuka prirodnog gasa u 2025. godini iznosi 138,204 mil. Sm³, od čega: u Kantonu Sarajevo u količini od 132,495 mil. Sm³, a Istočnom Sarajevu u količini od 5,709 mil. Sm³.

Tabela 17. Plan nabavke prirodnog gasa za 2025.godinu

Mj.	Plan nabavke za 2025. (Sm ³)	Ostvarena nabavka u 2024. (Sm ³)	Ostvarena nabavka u 2023. (Sm ³)	Index 2024./2023.	Index 2025./2023.	Index 2025./2024.
1	24,494,188	25,507,405	23,919,199	106.64	102.40	96.03
2	20,904,934	17,050,075	22,024,396	77.41	94.92	122.61
3	17,694,793	14,019,917	16,785,574	83.52	105.42	126.21
4	11,435,592	8,530,350	13,467,442	63.34	84.91	134.06
5	4,579,363	2,945,799	3,524,168	83.59	129.94	155.45
6	2,428,737	2,196,857	2,258,191	97.28	107.55	110.56
7	2,197,587	2,167,229	2,040,694	106.20	107.69	101.40
8	2,192,822	1,950,855	2,146,498	90.89	102.16	112.40
9	3,174,706	2,973,904	2,138,854	139.04	148.43	106.75
10	8,769,348	8,360,323	5,620,554	148.75	156.02	104.89
11	17,217,875	20,924,566	16,962,572	123.36	101.51	82.29
12	23,530,056	25,999,139	22,280,408	116.69	105.61	90.50
Σ	138,620,000	132,626,419	133,168,550	99.59	104.09	104.52

Slika 15. Prikaz plana nabavke prirodnog gasa za 2025.godinu

4.3. Naftni derivati

Na osnovu planova realizacije/iskorupka naftnih derivata u Kantonu Sarajevo dobijenih od distributera naftnih derivata, te na osnovu plana potrošnje naftnih derivata velikih potrošača naftnih derivata, kao i sačinjene analize/procjene plasmana/potrošnje naftnih derivata, u Tabeli 18. dat je pregled potreba za naftnim derivatima u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu. Energetska vrijednost naftnih derivata planiranih za potrošnju u 2025.godini je 2.046,44 GWh.

Tabela 18. Pregled potreba za naftnim derivatima u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu

Redni broj	Vrsta	Jedinica	Potrošnja 2024.	Plan potrošnje 2025.	(%) 2025.	Index 2025./2024.
1.	BMB	Litar	27,483,065	28,240,419	13.14	102.76
2.	Dizel	Litar	145,535,934	150,963,738	70.23	103.73
3.	LPG	Litar	5,212,006	5,668,335	2.64	108.76
4.	Avio-goriva	Litar	21,000,010	21,123,500	9.83	100.59
5.	LUEL	Litar	4,159,667	4,355,500	2.03	104.71
6.	Ostala LU	Litar	4,537,316	4,610,526	2.14	101.61
Ukupno n/d		Litar	207,927,998	214,962,019	100.00	103.38

4.4. Čvrsta goriva

Na osnovu bilansirane realizacije/iskorupka čvrstog goriva u Kantonu Sarajevo, procjene plana realizacije/iskorupka čvrstih goriva za distributere ovih goriva, kao i drugih procjena, te temeljom potrebne odnosno bilansne analize, u Tabeli 19. dat je pregled potreba za čvrstim gorivima u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu. Energetska vrijednost čvrstih goriva planiranih za potrošnju u 2025.godini je 569,63 GWh ili 336,63 GWh-t.

Tabela 19. Pregled potreba za čvrstim gorivima u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu

Red. broj	Vrsta čvrstog goriva	Jedinica	Potrošnja 2024.	Potrošnja 2025.	(%) 2025.	Index 2025./2024.
1.	Ugalj mrki	Tona	14,313	14,894	8.28	104.06
2.	Ugalj lignit	Tona	28,004	29,071	16.16	103.81
3.	Ogrijevno drvo	Tona	119,583	127,918	71.10	106.97
4.	Ostala čvrsta goriva	Tona	7,351	8,026	4.46	109.19
Ukupno čvrsta goriva		Tona	169,251	179,909	100.00	106.30

4.5. Zbirni pregled energetske potrebe u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu

U Tabeli 20. dat je pregled, a na Slici 16. prikaz energetske potrebe u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu.

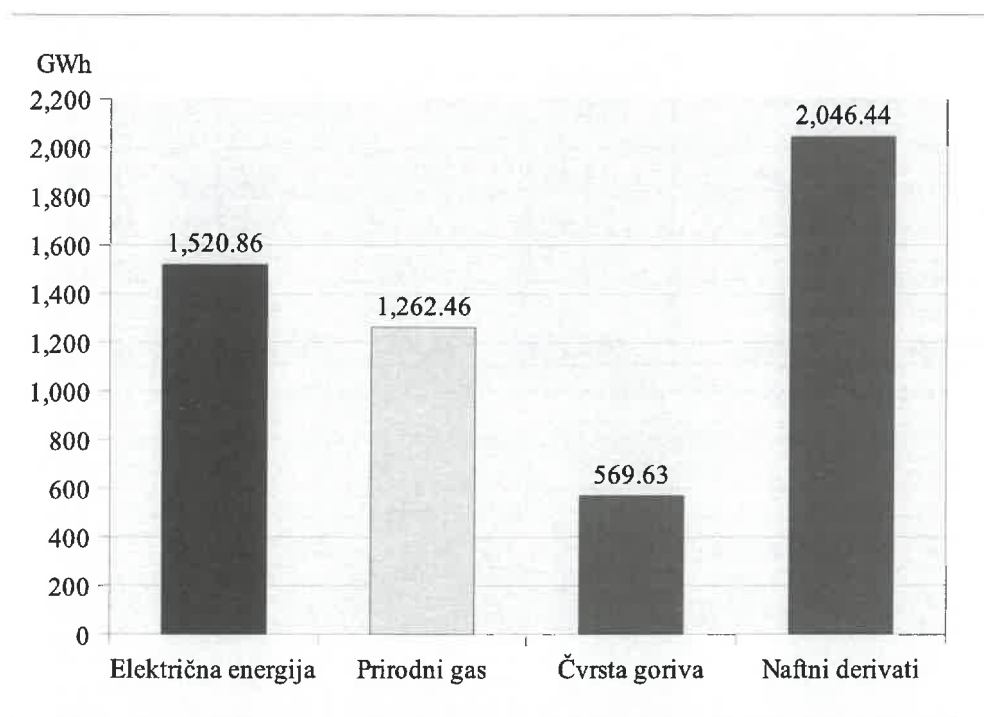
Zbirne, odnosno ukupne energetske potrebe u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu iznose **5.399,39 GWh**, od čega: električne energije u iznosu 1.520,86 GWh ili 28,17%, prirodnog gasa 1.262,46 GWh ili 23,38%, čvrstih goriva 569,63 GWh ili 10,55% i naftnih derivata 2.046,44 GWh ili 37,90%.

U odnosu na potrošnju energije u 2024.godini, energetske potrebe u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu su veće za 147,24 GWh ili **2,80%**.

U ukupnim energetske potrebama u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu, uvozni energenti iznose 3.308,90 GWh ili **61,28%**, a domaći energenti 2.090,49 GWh ili 38,72%.

Tabela 20. Pregled energetske potrebe u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu

Energija/Energent	Naturalnih jedinica	GWh	% u ukupnim potrebama	Index 2025./2024.
Električna energija	1.520.857 MWh	1,520.86	28.17	99.85
Prirodni gas	133,382 mil. Sm ³	1,262.46	23.38	104.10
Čvrsta goriva	179.909 t	569.63	10.55	106.11
Naftni derivati	214.962.019 lit.	2,046.44	37.90	103.38
Ukupno		5,399.39	100.00	102.80

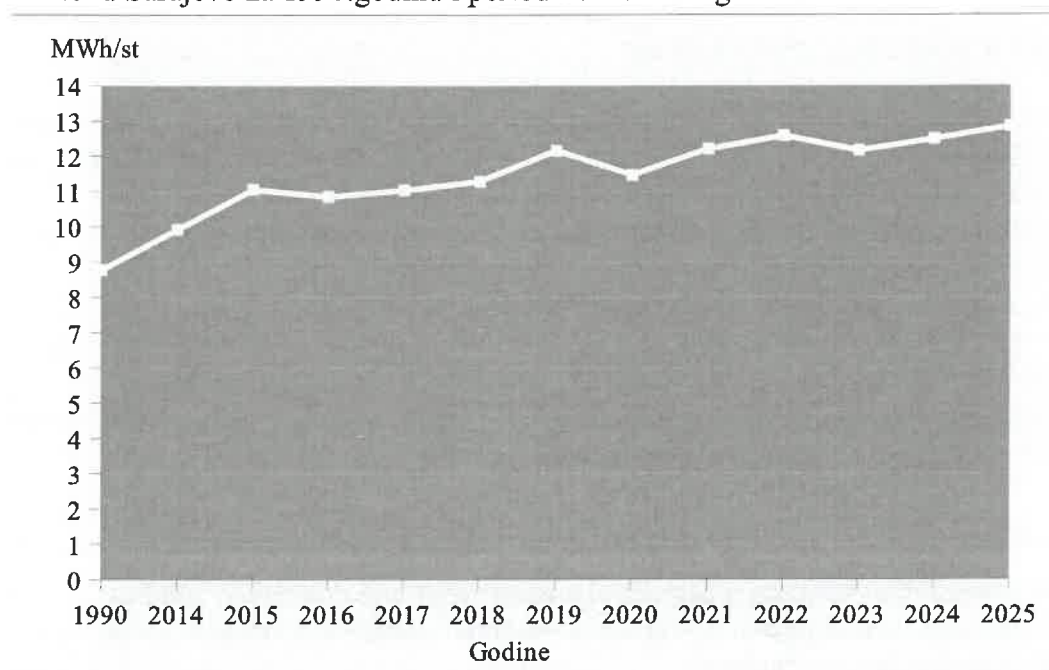
Slika 16. Prikaz energetske potrebe u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu

U Tabeli 21. dat je pregled kretanja ukupne potrošnje energije u Kantonu Sarajevo za 1990.godinu i period 2014.-2025.godina.

Tabela 21. Pregled kretanja ukupne potrošnje energije u Kantonu Sarajevo za 1990.godinu i period 2014.-2025.godina

Godina	Ukupna potrošnja energije	Broj stanovnika	Index potrošnje energije
	GWh		MWh/st
1990. ¹	4,625.00	527,000	8.78
2014.	4,118.97	414.721 ³	9.93
2015.	4,607.18	416.433 ³	11.06
2016.	4,534.87	417.498 ³	10.86
2017.	4,620.18	418.542 ³	11.04
2018.	4,736.22	419.414 ³	11.29
2019.	5,112.51	420.496 ³	12.16
2020.	4,835.34	421.555 ³	11.47
2021.	5,125.88	419.918 ³	12.21
2022.	5,282.31	419.543 ³	12.59
2023.	5,113.97	420.287 ³	12.17
2024.	5,252.15	420.287 ³	12.50
2025. ²	5,399.39	420,287	12.85

Na Slici 17. dat je prikaz Indexa potrošnje energije (potrošnja energije po stanovniku) u Kantonu Sarajevo za 1990.godinu i period 2014.-2025.godina.

Slika 17. Prikaz Indexa potrošnje energije u Kantonu Sarajevo za 1990.godinu i period 2014.-2025.godina

U odnosu na 2024.godinu, u 2025.godini Index potrošnje energije (potrošnja energije po stanovniku) u Kantonu Sarajevo će biti veći za 350,33 kWh/st ili 2,80 %.

(¹ - Na teritorijalnom području tadašnjeg Grada Sarajeva sa 10 općina)

(² - Plan/procjena: Bilans energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025.godinu)

(³ - Broj stanovnika 30.06. za godine u periodu od 2014. do 2024. - Procjena Federalnog zavoda za statistiku)

5. Mogućnosti unaprjeđenja energetskeg sektora u Kantonu Sarajevo

Od značajnih zadataka u oblasti energetike u budućnosti, pored obezbjeđenja sigurnosti u snabdijevanju gasom u Kantonu Sarajevo i završetka sanacije terminala naftnih derivata za čuvanje minimalnih rezervi, dužnu pažnju bi trebalo posvetiti povećanju efikasnosti u korištenju svih vidova energije, a prije svega energije koja se koristi za zagrijavanje objekata. Pored donošenja odgovarajućih propisa o građenju i toplotnoj sanaciji postojećih objekata, realizaciji pojedinačnog mjerenja utroška, odgovarajućoj edukaciji stanovništva, nužna bi bila i finansijska i kadrovska podrška izvedbi takvih projekata.

Neophodne aktivnosti u vezi Bilansa energetskeg potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu su:

- Vlada Federacije BiH i resorna ministarstva da predlože/donesu nedostajuće propise iz oblasti energetike, kao i druge potrebne dokumente iz ove oblasti; i
- Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo prati realizaciju Bilansa energetskeg potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu, predlaže Vladi Kantona Sarajevo rješenja problema iz njene nadležnosti i podnosi inicijative za pitanja koja su u nadležnosti Federacije BiH ili institucija Bosne i Hercegovine.

5.1. Mogućnosti unaprjeđenja elektroenergetskog sektora

JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo je za 2025. godinu planirana ulaganja u izgradnju/rekonstrukciju elektroenergetskih objekata u ukupnom iznosu od 11.635.071,00 KM.

Ciljevi ulaganja u elektroenergetski sektor su:

- Izgradnja novih elektrodistributivnih objekata u skladu sa potrebama proširenja konzuma;
- Interpolacija novih trafostanica i pripadajućih mreža u cilju smanjenja gubitka, poboljšanja naponskih prilika i kvaliteta električne energije;
- Rekonstrukcija elektrodistributivnih objekata u cilju zaštite okoline;
- Održavanje obračunskih mjernih mjesta u ispravnom stanju;
- Zamjena mjerila električne energije - brojila starija od 35 godina;
- Uvođenje sistema automatskog očitavanja brojila (AMR) za brojila na mjestima preuzimanja i razmjene električne energije i potrošača na srednjem naponu;
- Izgradnja ili proširenje laboratorije za kalibraciju mjerila električne energije kapaciteta dovoljnog da podmiri zakonske obaveze u ovoj oblasti.

Mjere koje je potrebno poduzeti na pouzdanijem snabdijevanju električnom energijom:

- a) Pravovremeno donošenje regulacionih planova i izdavanje dozvola za gradnju primarnih elektrodistributivnih objekata: dalekovoda i srednje naponskih trafostanica 10(20)/0,4 kV na područjima intenzivne gradnje;
- b) Pošto Kanton Sarajevo nema niti jednog značajnog primarnog izvora električne energije, tj. proizvodnog kapaciteta električne energije, šansu treba prepoznati u racionalnoj potrošnji energenata u optimiziranom energetskeg sistemu i povećanju energijske efikasnosti. Prelimarne procjene govore da bi se koordiniranim i podsticajnim mjerama, energijska efikasnost u Kantonu Sarajevo mogla povećati za 20-25%;
- c) Podržati gradnju kogeneracijskih elektroenergetskih postrojenja na prirodni gas uz postojeće veće kotlovnice KJKP Toplane-Sarajevo d.o.o. Sarajevo. Ove elektrane bi u zimskom periodu proizvodile dio električne energije za sopstvene potrebe, a u ljetnom periodu bi proizvodile ovu energiju kao distributivni generatori u elektrodistributivnom sistemu Javnog preduzeća Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, ili predstavljale rezervu u elektroenergetskom sistemu Elektroprivrede BiH. Na ovaj način bi se ujednačio režim

transporta prirodnog gasa. Međutim, pitanje izgradnje kogenerativnih postrojenja mora biti posebno stručno elaborirano uslijed korištenja toplotne energije iz tih postrojenja u ljetnom periodu, odnosno izvan sezone grijanja. Potrebno je razmotriti mogućnost izgradnje kogeneracijskog postrojenja veće snage, do 100 MW, u Rajlovcu;

- d) Podstaci i podržati osmišljene programe edukacije stanovništva svih uzrasta u Kantonu Sarajevo, naročito učenika u osnovnim i srednjim školama, na štednju električne energije i energenata; i
- e) Na području Kantona Sarajevo postoje velike rezerve otpadne biomase (otpadno drvo, piljevina i dr.), te bi, organizirano i plansko prikupljanje otpadne mase i kosagorijevanje zajedno sa ugljem u termoelektranama, odnosno sagorijevanje u malim kogenerativnim postrojenjima u industrijskim energanama, dalo značajne efekte u povećanju energijske efikasnosti i smanjenju emisije stakleničkih plinova.

5.2. Mogućnosti unaprjeđenja gasnog sektora

U Kantonu Sarajevo za 2025.godinu planirana su područja izgradnje distributivnih gasnih mreža (DGM) - koji su specificirani u Tabeli 22. ovog bilansa.

Tabela 22. Planirana područja izgradnje distributivnih gasnih mreža u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu

Općina	Planirana područja izgradnje distributivnih gasnih mreža (DGM) u 2025.godini
Centar Sarajevo	Poslovna zona Šip - IT park, I faza
Novo Sarajevo	-
Novi Grad Sarajevo	Ulica Avde Palića, Ulice Šehidska i Renovačka, Ulica Mustafe Muje Pašića, Ulice Porodice Šečić i Numan Paše Čuprilića
Ilidža	-
Hadžići	Miševići - Rakovička cesta (nastavak)
Vogošća	Uglješići
Ilijaš	Savića brdo, Banovac
Trnovo	Štinji do, Bjelašnica

Planirano proširenje distributivne gasne mreže, pored opšte podrške razvoju Kantona Sarajevo i gradske infrastrukture, ima za cilj i povećanje obima prodaje prirodnog gasa, dnevno i sezonsko uravnoteženje potrošnje prirodnog gasa i smanjenje zagađenja.

Dalje, u cilju uravnoteženja zimske i ljetne potrošnje prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo, težište aktivnosti trebalo bi staviti na: povećanje energijske efikasnosti - prvenstveno u oblasti grijanja i primjenu prirodnog gasa za hlađenje i klimatizaciju. Procjene (prva iskustva u savremenoj gradnji) pokazuju da u savremenoj gradnji potrošnja gasa za hlađenje u ljetnom periodu nadmašuje potrošnju gasa za grijanje u zimskom periodu.

Akcije koje bi unaprijedile poslovanje u gasnom sektoru Kantona Sarajevo:

- KJKP Toplane-Sarajevo d.o.o. Sarajevo, resorna ministarstva Kantona Sarajevo i nadležni sud da iznađu efikasniji način naplate isporučene toplotne energije, što je preduslov za plaćanje tekuće potrošnje prirodnog gasa KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo i dalje transporteru i uvozniku, odnosno stranom isporučiocu;
- Vlada Kantona Sarajevo da preispita politiku određivanja cijena prirodnog gasa za krajnje potrošače, i pristupi primjeni odgovarajućih tarifnih stavova (posebne tarife ljetno-zima);
- Podrška projektima izravnjanja potrošnje prirodnog gasa u režimu zima-ljeto; i
- Vlada Kantona Sarajevo, kroz odgovarajuću tarifnu politiku za prirodni gas, da podrži realizaciju pilot projekta upotrebe prirodnog gasa za pogon automobila.

5.3. Mogućnosti unaprjeđenja sektora naftnih derivata

Ključna stvar za unaprjeđenje sektora naftnih derivata je sanacija/rekonstrukcija i puštanje u rad terminala na području Kantona Sarajevo, te da Vlada Federacije BiH, Federalna direkcija robnih rezervi i Operator - Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo poduzmu mjere u smislu nabavke dodatnih količina n/d - kroz Plan obezbjeđenja rezervi, koji uključuje količine n/d i potrebna sredstva, kao i da Operator - Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo poduzmu sve neophodne aktivnosti koje su potrebne za stavljanje u funkciju (sanacija i rekonstrukcija) skladišnih kapaciteta.

Kanton Sarajevo je najveći potrošač LPG (Liquefied Petroleum Gas) u Bosni i Hercegovini, ali ipak nema većih skladišta u funkciji. Puštanjem u rad saniranog terminala u Blažuju stavio bi se u funkciju i rezervoar LPG-a 1.000 m³ volumena.

5.4. Mogućnosti unaprjeđenja sektora čvrstih goriva

Čvrsta goriva u energetsom bilansu Kantona Sarajevo imaju manji udio, ali imajući u vidu da se radi o domaćem resursu - treba vršiti stalna unaprjeđenja u sektoru čvrstih goriva.

Kada i gdje je nužna potrošnja čvrstih goriva, treba raditi na promociji potrošnje drvenih briketa i peleta, kao i briketa uglja. Briketi su gorivo koje u potpunosti sagorijeva (nema pepela) sa znatno manjim ugljen monoksidom.

Temeljom odnosne bilansne analize, kao i temeljom drugih informacija, može se ocijeniti vjerovatnim da je prisutna pojava prometa čvrstih goriva van zakonskih okvira, stoga je ovo potrebno, putem inspeksijskih organa, provjeriti i sankcionisati, odnosno suzbiti sivi promet čvrstih goriva u Kantonu Sarajevo.

5.5. Perspektive korištenja obnovljivih izvora energije

Rast cijena energije na svjetskom tržištu pokrenuo je u najrazvijenijim zemljama velike aktivnosti na korištenju obnovljivih izvora energije, te stoga, i u Kantonu Sarajevo je potrebno/nužno inicirati/pokrenuti aktivnosti/projekte, kao što su:

- Proizvodnja električne energije u vjetroelektranama;
- Korištenje solarne energije u osunčanim dijelovima grada;
- Korištenje geotermalne energije na bazi toplotnih pumpi zemlja/voda ili vazduh/voda;
- Korištenja biomase; i
- Proizvodnja biodizela.

5.6. Energijska efikasnost

U Federaciji Bosne i Hercegovine donesen je Zakon o energijskoj efikasnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 22/17). Članom 9. ovog Zakona propisana je nadležnost kantona, a članom 10. ovog Zakona propisana je nadležnost jedinica lokalne samouprave. Na osnovu člana 48. ovog Zakona, ministar Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije donio je Pravilnik o informacionom sistemu energijske efikasnosti Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/19). Temeljom ovog Zakona i ovog Pravilnika, pored ostalog, uspostavljena je Organizaciona struktura upravljanja energijom u Kantonu Sarajevo, koja struktura, pored ostalog, uključuje: Energijskog menadžera koordinatora na nivou Kantona Sarajevo, 12 Energijskih menadžera na nivou ministarstava Kantona Sarajevo, 1 Energijskog menadžera na nivou ostalih organa uprave Kantona Sarajevo, 4 Energijska menadžera na nivou javnih ustanova iz resora Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, 2 Energijska menadžera na nivou javnih ustanova iz resora Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, 7 Energijskih menadžera na nivou javnih preduzeća iz resora Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, 5 Energijskih menadžera na nivou javnih preduzeća iz resora Ministarstva privrede Kantona Sarajevo i 1 Energijski menadžer na nivou javnog preduzeća iz resora Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo.

6. Aktivnosti za situaciju poremećaja u energetsom snabdijevanju Kantona Sarajevo

Poremećaj u energetsom snabdijevanju može nastupiti zbog raznih okolnosti, i u različitim periodima u toku godine. Određeni poremećaj može izazvati značajan rast cijena nedostajuće energije/energenta, njihovu otežanu nabavku, kao i otežano odvijanje vitalnih funkcija u Kantonu Sarajevo. Jasno je, odnosno logično je - da poremećaj u energetsom snabdijevanju može izazvati različite negativne posljedice, stim da su, negativne posljedice najveće u zimskom periodu zbog znatnog korištenja energije/energenata za zagrijavanje stambenih, radnih i drugih prostora.

Zbog naprijed navedenog, u ovom dijelu Bilansa energetske potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu, specificirane su aktivnosti za situaciju poremećaja u energetsom snabdijevanju Kantona Sarajevo.

Čvrsta goriva u Bilansu energetske potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu učestvuju sa 10,55%, domaći su resursi, a iskustva iz proteklog perioda govore da Kanton Sarajevo ima relativno stabilno i sigurno snabdijevanje čvrstim gorivima, te poremećaj u snabdijevanju čvrstim gorivima može nastupiti u smislu veće potražnje, a ista se rješava: postojećim sistemom distribucije, rezervnim zalihama i dodatnom proizvodnjom.

Električna energija u Bilansu energetske potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu učestvuje sa 28,17%, domaći je resurs, a iskustva iz proteklih godina govore da Kanton Sarajevo ima relativno stabilno i sigurno snabdijevanje električnom energijom, u periodu planske isporuke drugih energija/energenata. Međutim, određeni poremećaj u isporuci nekog energenta, osobito prirodnog gasa u zimskom periodu, može izazvati poremećaj u snabdijevanju električnom energijom, te se u tim situacijama mora uspostaviti sistem preraspodjele električne energije.

Naftni derivati u Bilansu energetske potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu učestvuju sa 37,90%, uvozni su energenti, a poremećaj u procesu snabdijevanja naftnim derivatima Kantona Sarajevo, može izazvati, prije svega, značajan rast cijena kao i otežanu nabavku naftnih derivata kao alternativnog goriva u procesu proizvodnje toplotne energije za situaciju nedostatka drugog energenta, osobito prirodnog gasa, ukoliko ne postoje potrebne zalihe-rezerve za ovu situaciju.

Prirodni gas u Bilansu energetske potreba Kantona Sarajevo za 2025.godinu učestvuje sa 23,38%, uvozni je energent, i s obzirom na sistem snabdijevanja i događaje na gasnom tržištu u proteklom periodu, postoji opasnost da može doći do poremećaja u snabdijevanju subjekata prirodnim gasom u Kantonu Sarajevo, koji bi osobito u zimskom periodu mogao izazvati negativne posljedice, odnosno otežano odvijanje vitalnih funkcija Kantona Sarajevo.

6.1. Preventivne aktivnosti za situaciju poremećaja u energetsom snabdijevanju

- KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo:

- Vrši planiranja i unapređuje Plan distribucije alternativnog prirodnog gasa;
- Propisno održava gasni sistem, unapređuje ga i vrši pripreme gasnog sistema za situaciju distribucije alternativnog prirodnog gasa;
- Unapređuje sistem isporuka kupcima i sistem preraspodjele u slučaju nedovoljnih količina alternativnog prirodnog gasa, vodeći računa o prioritetima;
- Precizira preuzimanje alternativnog prirodnog gasa na bazi ugovornog odnosa sa BH-Gas d.o.o. Sarajevo, koji ima odgovornost da obezbjedi zaključen sporazum za nabavku alternativnog prirodnog gasa;
- Precizira sistem koordinacije sa potrebnim subjektima;
- Permanentno prati stanje i problematiku na gasnom tržištu;
- Blagovremeno izvršava sve svoje obaveze vezano za isporuku prirodnog gasa.

- JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo:

- Vrši planiranja i unapređuje Plan distribucije električne energije za situaciju poremećaja u energetsom snabdijevanju Kantona Sarajevo;
- Održava elektrodistributivni sistem, unapređuje ga i vrši pripreme elektrodistributivnog sistema za situaciju poremećaja u energetsom snabdijevanju;
- Unapređuje definisani sistem preraspodjele električne energije u skladu sa tehničkim mogućnostima, vodeći računa o prioritetima;
- Održava potrebne stabilnosti u elektrodistributivnom sistemu;
- Precizira sistem koordinacije sa energetskim subjektima, federalnim, kantonalnim i općinskim organima, kao i drugim subjektima koji su zaduženi/vezani za ovu problematiku.

- Direkcija za robne rezerve Kantona Sarajevo:

- Vrši planiranja i unapređuje Plan obezbjeđenja potrebnih rezervi alternativnih energenata za proizvodnju toplotne energije (LUEL, ostala LU, čvrsta goriva);
- Obezbeđuje potrebne rezerve alternativnih energenata;
- Vrši izbor i ugovara skladištenje rezervi alternativnih energenata, u skladu sa važećim propisima;
- Nadzire uskladištene rezerve alternativnih energenata;
- Pri planiranju i obezbjeđenju alternativnih energenata, pored ostalih, sarađuje sa Ministarstvom finansija Kantona Sarajevo, općinama u Kantonu Sarajevo, Federalnom direkcijom robnih rezervi i privrednim društvom Operator - Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo.

- KJKP Toplane-Sarajevo d.o.o. Sarajevo:

- Vrši planiranja i unapređuje Plan proizvodnje i distribucije toplotne energije za situacije prestanka i ograničenog dotoka prirodnog gasa u Kanton Sarajevo;
- Obezbeđuje i skladišti alternativne energente (LUEL i ostala LU) za vlastitu proizvodnju toplotne energije, u skladu sa važećim propisima;
- Propisno održava toplifikacione sisteme;
- Unapređuje i vrši pripreme postrojenja za proizvodnju i distribuciju toplotne energije na bazi tečnih energenata (LUEL i ostala LU);
- Za slučaj potrebe, unapređuje definisani sistem preraspodjele toplotne energije, vodeći računa o prioritetima;
- Precizira sistem koordinacije sa potrebnim subjektima.

- KJP Sarajevo-šume d.o.o. Sarajevo:
 - Skladišti zalihe-rezerve čvrstih goriva;
 - Vrši planiranja i unapređuje Plan proizvodnje ogrijevnog drveta za situaciju poremećaja u energetsom snabdijevanju Kantona Sarajevo;
 - Propisno održava proizvodne i skladišne kapacitete;
 - Unapređuje organizaciju, proizvodne i skladišne kapacitete, te vrši pripreme za prelazak na proizvodnju ogrijevnog drveta uz angažovanje svih raspoloživih kapaciteta;
 - Precizira sistem koordinacije sa potrebnim subjektima.
- Kantonalna uprava civilne zaštite Kantona Sarajevo u saradnji sa općinskim službama civilne zaštite:
 - Vrši organizacijske pripreme, pripreme materijalno-tehničkih i drugih sredstava za vanredne situacije, shodno zahtjevima/potrebama iz Plana postupanja za krizne/vanredne situacije;
 - Planira aktivnosti i unapređuje Plan distribucije raspoloživih alternativnih energenata, koji, pored ostalog, sadrži definisane lokacije za isporuku i sistem informisanja korisnika;
 - Pri planiranju, pored ostalih, sarađuje sa drugim općinskim službama, mjesnim zajednicama i distributerima pomenutih energenata;
 - Precizira sistem koordinacije sa potrebnim subjektima.
- Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, u saradnji sa Kantonalnom upravom civilne zaštite Kantona Sarajevo i općinskim organima, sačinjava spiskove lica i institucija koji će koristiti alternativne energente u vanrednoj situaciji, vodeći računa o prioritetima korisnika.
- Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo nadzire preventivne aktivnosti KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo i KJKP Toplane-Sarajevo d.o.o. Sarajevo, te interveniše kada je to potrebno, shodno svojim odgovornostima i ovlastima.
- Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo prati realizaciju Bilansa energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025.godinu, predlaže Vladi Kantona Sarajevo rješenja problema iz njene nadležnosti i podnosi inicijative za pitanja koja su u nadležnosti Federacije BiH ili institucija BiH.

6.2. Operativne aktivnosti za situaciju poremećaja u energetsom snabdijevanju

- KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo:
 - Aktivira Plan distribucije alternativnog prirodnog gasa;
 - Zahtijeva da BH-Gas d.o.o. Sarajevo, shodno ugovornom odnosu, krene sa realizacijom isporuka prema sporazumu o nabavci alternativnog prirodnog gasa;
 - Po dolasku pomenutog gasa, vrši distribuciju gasa prema definisanom sistemu distribucije;
 - Uključuje i vrši preraspodjelu u slučaju nedovoljnih količina, vodeći računa o prioritetima;
 - Koordinira sa potrebnim energetske i drugim subjektima.
- JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo:
 - Aktivira Plan distribucije električne energije za situaciju poremećaja u energetsom snabdijevanju Kantona Sarajevo;
 - Prelazi na definisani sistem preraspodjele električne energije;
 - Vrši definisanu preraspodjelu električne energije;
 - Održava potrebne stabilnosti u elektrodistributivnom sistemu;
 - Koordinira sa potrebnim energetske i drugim subjektima.

- KJKP Toplane-Sarajevo d.o.o. Sarajevo:

- Aktivira Plan proizvodnje i distribucije toplotne energije za situacije prestanka i ograničenog dotoka prirodnog gasa u Kanton Sarajevo;
- Prelazi na proizvodnju i distribuciju toplotne energije uz upotrebu alternativnih energenata (LUEL i ostala LU);
- Ako je potrebno, vrši preraspodjelu toplotne energije, vodeći računa o prioritetima;
- Propisno održava toplifikacione sisteme;
- Koordinira sa potrebnim energetske i drugim subjektima.

- KJP Sarajevo-šume d.o.o. Sarajevo:

- Aktivira Plan proizvodnje ogrijevnog drveta za situaciju poremećaja u energetske snabdijevanju Kantona Sarajevo;
- Prelazi na vanrednu proizvodnju i vrši proizvodnju ogrijevnog drveta uz angažovanje svih planiranih raspoloživih kapaciteta;
- Skladišti proizvedene količine i dostavlja potrebnim subjektima podatke o tim količinama;
- Koordinira sa potrebnim subjektima.

- Kantonalna uprava civilne zaštite Kantona Sarajevo u saradnji sa općinske službama civilne zaštite:

- Shodno nastaloj situaciji, aktivira Plan distribucije raspoloživih alternativnih energenata;
- Angažira potrebne resurse za distribuciju alternativnih energenata;
- Vodi računa da se potrebni alternativni energenti distribuiraju na planirane lokacije;
- Putem općinskih službi civilne zaštite, vodi računa o prioritetima korisnika;
- Informiše korisnike o preuzimanju i korištenju alternativnih energenata;
- Savjetuje korisnike u svezi sa nabavkom peći na čvrsta goriva, grijalica i sl.;
- U procesu distribucije, koordinira sa potrebnim subjektima.

- Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo nadzire operativne aktivnosti KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo i KJKP Toplane-Sarajevo d.o.o. Sarajevo, te interveniše kada je to potrebno, shodno svojim odgovornostima i ovlastima.

- Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo prati realizaciju energetske bilansa u periodu poremećaja u energetske snabdijevanju Kantona Sarajevo i predlaže Vladi Kantona Sarajevo rješenja problema iz njene nadležnosti, a u cilju praćenja realizacije energetske bilansa, naprijed pomenuti subjekti, dostavljaju, Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo, dnevne izvještaje - vezano za provođenje operativnih mjera, a po potrebi, i druge podatke/izvještaje po zahtjevu ovog ministarstva.

- Sredstva informisanja, operativni centri, direktno ili po zahtjevu Službe za protokol i press Kantona Sarajevo, vrše stalno informisanje stanovništva i institucija o nastaloj situaciji, te o mjerama opreza kod procesa izmjene u korištenju energije/energenata i sl. Dalje, Služba za protokol i press Kantona Sarajevo informiše institucije i stanovništvo, putem medija ili na drugi način, o donesenim odlukama i poduzetim aktivnostima Vlade Kantona Sarajevo.

7. Zaključna razmatranja

Dokument "Bilans energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025.godinu" je dokument koji ima za cilj da definiše neophodne elemente i pokazatelje energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025.godinu, procjenom potreba korisnika za električnom energijom, prirodnim gasom, naftnim derivatima i čvrstim gorivima na osnovu dosadašnjih pokazatelja i trendova potrošnje energije/energenata. Dokument "Bilans energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025.godinu" je integralni dokument - sačinjen, da u svojoj strukturi uključuje dva međusobno povezana separata/dijela, tj. u prvom dijelu, ovog dokumenta, dat je detaljan izvještaj o realizaciji energetske bilansa Kantona Sarajevo za 2024.godinu, a u drugom dijelu, data je detaljna projekcija energetske potrebe Kantona Sarajevo za 2025.godinu.

U Kantonu Sarajevo u 2024.godini je isporučena energija u iznosu od 5.252,15 GWh, od čega je: električna energija u iznosu od 1.523,13 GWh ili 29,00%, prirodni gas 1.212,74 GWh ili 23,09%, čvrsta goriva 536,81 GWh ili 10,22% i naftni derivati 1.979,47 GWh ili 37,69%. Ukupna potrošnja energije u Kantonu Sarajevo u 2024.godini, u odnosu na 2023.godinu, je bila veća za 138,18 GWh ili 2,70%. Može se zaključiti da je u Kantonu Sarajevo u 2024.godini premašen nivo ukupne potrošnje energije iz 1990.godine, i to za 774,39 GWh ili 16,74%. Gubici električne energije se kreću oko 8%, dok su gubici prirodnog gasa na niskom nivou i kreću se oko 0,5%. Bruto/Neto godišnja potrošnja električne energije po glavi stanovnika (kWh/pc) u 2024.godini u Kantonu Sarajevo (420.287 stanovnika) iznosila je: 3.624/3.355 kWh/pc.

Ukupne energetske potrebe u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu iznose 5.399,39 GWh, od čega: električne energije u iznosu 1.520,86 GWh ili 28,17%, prirodnog gasa 1.262,46 GWh ili 23,38%, čvrstih goriva 569,63 GWh ili 10,55% i naftnih derivata 2.046,44 GWh ili 37,90%. U odnosu na potrošnju energije u 2024.godini, energetske potrebe u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu su veće za 147,24 GWh ili 2,80%. U ukupnim energetskim potrebama u Kantonu Sarajevo za 2025.godinu, uvozni energenti iznose 3.308,90 GWh ili 61,28%, a domaći energenti 2.090,49 GWh ili 38,72%.

Broj kupaca električne energije, u protekle četiri godine, ima rast od 2,54%, a broj kupaca prirodnog gasa, u pomenutom periodu, ima rast od 0,49%. U 2024.godini, u odnosu na 2023.godinu, rast ulaganja u elektroenergetske objekte iznosio je 104,11%, a iznos ovih ulaganja u 2024. godini je 8.692.151,96 KM. Planirana ulaganja u ove objekte u 2025. godini iznose 11.635.071,00 KM. Međutim, potrebno je naglasiti da obim izgradnje distributivne gasne mreže (DGM) u Kantonu Sarajevo nije na zadovoljavajućem nivou. U sektoru naftnih derivata, problem je što uvoznici naftnih derivata ne raspolažu sa skladištima naftnih derivata većih kapaciteta, pa je uz sanirani terminal Holdine u Podlugovima potreban i kapacitet nesaniranog terminala u Misoči i saniranog u Blažuju za koji još nije izdata upotrebna dozvola. Čvrsta goriva imaju manji udio u energetskom bilansu, a pouzdanost i sigurnost snabdijevanja, uglavnom, je zadovoljavajuća.

BiH je energetski ovisna zemlja (značajno učešće uvoznih energenata u ukupnoj potrošnji energije, jedan izvor i 'pravač' prirodnog gasa, nema realnog plana i dr.). Kanton Sarajevo treba insistirati na odlukama/planovima vezano za realizaciju projekata za rješavanje energetske sigurnosti u Bosni i Hercegovini, a činjenica, da potrošnja prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo iznosi cca. 2/3 potrošnje u FBiH i da potrošnja električne energije iznosi cca. 1/6 potrošnje u FBiH, dodatno upućuje na odgovornost/pravo. Za situaciju poremećaja u energetskom snabdijevanju Kantona Sarajevo - nužno je provođenje aktivnosti iz tačke 6. ovog bilansa.

Za sistemsko uređenje oblasti energetike i brži razvoj energetike uopšte, donošenje nedostajućih propisa u ovoj oblasti zahtjeva hitnost. Rast cijena energije na svjetskom tržištu pokrenuo je u najrazvijenijim zemljama velike aktivnosti na korištenju obnovljivih izvora energije, te je i u Kantonu Sarajevo potrebno/nužno inicirati/pokrenuti ove aktivnosti/projekte, kao i podržati inicijative potencijalnih investitora u oblasti energetike.

SLUŽBENE NOVINE KANTONA SARAJEVO

Godina I - Broj 1

Ponedjeljak, 11. marta 1996.
SARAJEVO

Za svaki broj
se pojedinačno određuje
cijena

Na osnovu članova V-1.4. i IX-3(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 11. marta 1996. godine, donosi

USTAV KANTONA SARAJEVO

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Sadržaj

Ovim Ustavom uređuju se organizacija i status Kantona Sarajevo (dalje: Kanton), njegove nadležnosti i struktura vlasti.

Član 2.

Uspostavljanje Kantona

Područje grada Sarajeva koje je razgraničenjem između entiteta u Bosni i Hercegovini izvršenim Mirovnim sporazumom za Bosnu i Hercegovinu potpisanim u Parizu 14. decembra/prosinca 1995. godine (dalje: Mirovni sporazum) pripalo Federaciji Bosni i Hercegovini (dalje: Federacija), organizira se kao kanton sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu.

Član 3.

Naziv i sjedište Kantona

Službeni naziv Kantona je: Kanton Sarajevo.
Sjedište Kantona je u Sarajevu.

Član 4.

Teritorij Kantona

Teritorij Kantona obuhvata područja općina Centar Sarajevo, Hadžići, Ilidža, Ilijaš, Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Stari Grad Sarajevo, Trnovo i Vogošća, kako je to utvrđeno Mirovnim sporazumom. Ovaj teritorij se blije utvrđuje posebnim propisom Skupštine Kantona (dalje: Skupština) sukladno federalnim zakonima.

U slučaju izmjena teritorija Kantona odvajanjem dijelova teritorije radi pripajanja kantonima ili pripajanjem dijelova drugih kantona ovom Kantonu, Skupština daje svoje prethodno mišljenje, a radi njegove potvrde može zatražiti i lično i izjašnjavanje građana sa područja Kantona na neki od propisanih načina.

Član 5.

Službeni obilježja Kantona

Kanton ima grb, zastavu, himnu/svečanu pjesmu i pečat, kao i druga obilježja o kojima odlučuje Skupština.

Službeni obilježja Kantona upotrebljavat će se samostalno ili zajedno sa službenim obilježjima Bosne i Hercegovine i Federacije, kako je to određeno njihovim propisima i propisima Kantona.

Za prihvatanje službenih obilježja iz prethodnog stava u Skupštini potrebna je kvalifikovana većina ukupnog broja poslanika.

Član 6.

Odnos prema Bosni i Hercegovini i Federaciji

Sarajevo je glavni grad Bosne i Hercegovine i Federacije, kako je to određeno njihovim ustavima.

Organi vlasti u Kantonu su dužni obezbijediti punu zaštitu interesa Bosne i Hercegovine i Federacije u njihovom glavnom gradu. Oni ne mogu donositi bilo kakve

- d) komunikacijska i transportna infrastruktura;
- e) socijalna politika;
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu;
- g) imigracija i azil;
- h) turizam;
- i) korištenje prirodnih bogatstava.

Član 14.

Vršenje nadležnosti

Svoje nadležnosti Kanton izvršava donošenjem sopstvenih propisa i primjenom propisa Bosne i Hercegovine i Federacije.

Nadležnosti iz člana 13. ovog Ustava Kanton vrši u obimu dogovorenom sa federalnim vlastima. U slučaju da takav dogovor ne postoji te nadležnosti će Kanton vršiti cjelovito i samostalno.

Član 15.

Prenošenje nadležnosti

Svoje nadležnosti iz oblasti obrazovanja, kulture, turizma, lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, radija i televizije Kanton može prenositi na općine u svom sastavu. Ove nadležnosti će se obavezno prenositi na one općine u kojima većinsko stanovništvo prema nacionalnoj strukturi nije stanovništvo koje čini većinu i na području cijelog Kantona.

Kanton može neke od svojih nadležnosti prenijeti i na federalne vlasti, ukoliko bi se na taj način obezbijedilo njihovo efikasnije i racionalnije vršenje.

Odluku o prenošenju nadležnosti u smislu ovog člana donosi Skupština.

IV - STRUKTURA VLASTI

A) ZAKONODAVNA VLAST

Član 16.

Opća odredba

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona.

Član 17.

Sastav Skupštine

Skupština je jednodomno predstavničko tijelo sastavljeno od 45 (četrdesetpet) poslanika. Poslanici se biraju tajnim glasanjem na neposrednim izborima na cijelom području Kantona.

Prilikom izbora poslanika obezbjeđuje se odgovarajuća zastupljenost predstavnika Bošnjaka, Hrvata i ostalih naroda proporcionalno nacionalnoj strukturi stanovništva na području Kantona.

Izbor poslanika u Skupštini provodi se sukladno federalnim izbornim propisima, s tim što izbore raspisuje i provodi Skupština.

Mandat poslanika u Skupštini traje 2 (dvije) godine.

Član 18.

Nadležnosti Skupštine

Skupština Kantona:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja Ustav Kantona;
- b) donosi zakone i druge propise u okviru izvršavanja nadležnosti Kantona, izuzev propisa koji su ovim Ustavom ili zakonom dati u nadležnost Vlade Kantona;
- c) bira i razrješava Predsjednika i podpredsjednika Kantona sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- d) utvrđuje politiku i donosi programe razvoja Kantona;
- e) potvrđuje imenovanje Premijera, zamjenika Premijera i članova Vlade Kantona;
- f) osniva kantonalne i općinske sudove i utvrđuje njihove nadležnosti;
- g) bira sudije kantonalnih sudova sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- h) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na drugi način osigurava potrebno finansiranje;
- i) bira zastupnike u Domu naroda Federacije sukladno Ustavu Federacije;
- j) odlučuje o prijenosu ovlaštenja Kantona na općine i Federaciju;
- k) odobrava zaključivanje ugovora i sporazuma u oblasti međunarodnih odnosa i međunarodne suradnje;
- l) provodi istragu sukladno ovom Ustavu i posebnim propisima;
- m) vrši i druge poslove utvrđene federalnim propisima, ovim Ustavom i kantonalnim propisima.

Član 19.

Način rada Skupštine

Skupština bira predsjedavajućeg i dva njegova zamjenika iz reda izabranih poslanika.

Skupština zasijeda javno, izuzev u slučajevima kada je to predviđeno njenim poslovníkom. Izvještaji o zasjedanjima i donesenim odlukama se objavljuju u sredstvima javnog informiranja.

Način rada Skupštine bliže se uređuje poslovníkom.

Član 20.

Poslanički imunitet

Krivični postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv kantonalnog poslanika, niti kantonalni poslanik može biti zadržan u pritvoru ili kažnjen na bilo koji način zbog iznesenog mišljenja i datog glasa u Skupštini.

Član 21.

Način odlučivanja u Skupštini

U vršenju svojih nadležnosti Skupština donosi zakone, druge propise, te opće i pojedinačne akte (dalje: propisi).

Član 44.

Do izbora Skupštine sukladno ovom Ustavu njene funkcije će vršiti Prijelazna Skupština Kantona (dalje: Prijelazna Skupština).

Prijelazna Skupština se formira tako da svaka od devet općina naznačenih u članu 3. ovog Ustava iz svoga općinskog vijeća izabere po 5 (pet) predstavnika.

Kod izbora predstavnika općina u Prijelaznu Skupštinu mora se voditi računa da njihova struktura u pogledu stranačke pripadnosti mora odgovarati stranačkoj strukturi Skupštine Grada prema izborima iz 1990. godine.

Prva sjednica Prijelazne Skupštine održaće se nakon organizirane općina sukladno Ustavu Federacije. Ovu sjednicu će sazvati Predsjednik Skupštine grada Sarajeva ili najstariji odbornik u toj Skupštini, koji će i rukovoditi njenim radom do izbora predsjedavajućeg Prijelazne Skupštine.

Prijelazna Skupština ima sve nadležnosti utvrđene ovim Ustavom za Skupštinu Kantona.

Sa početkom rada Prijelazne Skupštine prestaje sa radom Skupština grada Sarajeva obrazovana nakon neposrednih izbora 1990. godine.

Član 45.

U periodu do izbora za Skupštinu Kantona, izvršnu vlast će vršiti prijelazni Predsjednik i prijelazna Vlada Kantona.

Prijelazni Predsjednik će se izabrati na konstituirajućoj sjednici Prijelazne Skupštine.

Prijelazni Predsjednik će svoju funkciju vršiti do izbora za Skupštinu Kantona.

Član 46.

Do formiranja prijelazne Vlade Izvršni odbor grada Sarajeva nastavlja sa radom kao Vlada Kantona.

Prijelazna Skupština će u roku od 10 (deset) dana donijeti zakone o organizaciji i nadležnostima Vlade i ministarstava Kantona.

U roku iz prethodnog stava prijelazni Predsjednik će imenovati prijelaznu Vladu i njen sastav dostaviti Prijelaznoj Skupštini na potvrdu.

Član 47.

Organi uprave grada Sarajeva, gradske upravne organizacije i službe nastavljaju da rade prema organizaciji i djelokrugu utvrđenim Statutom grada Sarajeva i Odlukom o organizaciji i djelokrugu gradskih organa uprave, gradskih upravnih organizacija i službi do donošenja propisa u smislu stava 2. prethodnog člana.

Javna preduzeća i javne ustanove čiji je osnivač grad Sarajevo nastavljaju se radom kao kantonalna javna preduzeća i javne ustanove.

Član 48.

Broj i pordučja općina u sastavu Kantona će se preispitati poslije provođenja izbora za Skupštinu Kantona kada će se utvrditi opravdanost obrazovanja novih općina, te donijeti neophodne odluke o njihovom obrazovanju.

Član 49.

Do usposatvljanja policijskih snaga sukladno ovom Ustavu njihove poslove će vršiti policija Ministarstva unutarnjih poslova Federacije.

O vršeju ovih poslova i postepenom prelasku policijskih snaga Ministarstva unutarnjih poslova Federacije u policijske snage Kantona Predsjednik Kantona će se dogovarati sa Vladom Federacije i Ministarstvom unutarnjih poslova Federacije.

Član 50.

Do početka rada kantonalnih i općinskih sudova sukladno ovom Ustavu njihove funkcije će vršiti postojeći sudovi uspostavljeni prema zakonima Republike Bosne i Hercegovine.

Nakon stupanja na snagu ovog Ustava, a do početka rada kantonalnih i općinskih sudova, sudije će se birati po prethodno pribavljenoj saglasnosti Skupštine.

Član 51.

Statut grada Sarajeva i drugi gradski propisi ostaju na snazi u prijelaznom periodu ukoliko nisu u suprotnosti sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

Broj 01-012-37-4/96

11. marta/ojka 1996.

Sarajevo

Predsjedavajući

Prijelazne Skupštine,

prof. dr. Šefkija Dreca, s. r.

Na osnovu člana 7. (1) poglavlja V, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Skupština Kantona Sarajevo, na konstituirajućoj sjednici, održanoj 11. marta 1996. godine, donijela je

POSLOVNIK

PRELAZNE SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Na osnovu člana 7. (1) poglavlja V, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Skupština Kantona Sarajevo, na konstituirajućoj sjednici, održanoj 11. marta 1996. godine, donijela je

POSLOVNIK

PRELAZNE SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim poslovníkom blije se uređuje konstituiranje Prijelazne skupštine Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Skupština).

II - KONSTITUIRANJE SKUPŠTINE

Član 2.

Konstituiranje Skupštine obavlja se izborom Verifikacijske komisije, verifikacijom mandata poslanika, davanjem svečane izjave, izborom Komisije za izbor i imenovanja, izborom predsjedavajućeg Skupštine, donošenjem Ustava Kantona i izborom zamjenika predsjedavajućeg Skupštine.

1. Sazivanje konstituirajuće Skupštine

Član 3.

Sjednicu konstituirajuće Skupštine saziva predsjednik Skupštine grada Sarajeva ili najstariji odbornik u toj Skupštini, koji rukovodi njenim radom do izbora predsjedavajućeg Prelazne Skupštine.

Na osnovu člana 21. Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama ("Slu benim list R BiH", broj 6/92) i člana 2. Statutarne odluke o organizaciji Općine Trnovo u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Prelazno općinsko vijeće Općine Trnovo, na sjednici održanoj 24. aprila 1996. godine, donosi

**ODLUKU
O PROMJENI NAZIVA JAVNE USTANOVE
OSNOVNE ŠKOLE "4 APRIL"**

Član 1.

Javna ustanova Osnovna škola "4 April" Trnovo, mijenja naziv, tako da novi naziv škole glasi:

"ZAIM KOLAR" DEJČIĆI

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Slu benim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-012-1065/96
25. aprila 1996. godine
Trnovo

Predsjednik
Prelaznog općinskog vijeća
Mehmed Mulaosmanović, s. r.

Na osnovu člana 20. Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama ("Slu benim list R BiH", broj 6/92) i člana 2. Statutarne odluke o organizaciji Općine Trnovo u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Prelazno općinsko vijeće Općine Trnovo, na sjednici održanoj 24. aprila 1996. godine, donosi

**ODLUKU
O IZMJESTANJU SJEDIŠTA OSNOVNE ŠKOLE
"ZAIM KOLAR" DEJČIĆI**

Član 1.

Javna ustanova Osnovna škola "Zaim Kolar" Dejčići vrši izmještanje sjedišta iz Trnova u DEJČIĆE.

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Slu benim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-012-1066/96
25. aprila 1996. godine
Trnovo

Predsjednik
Prelaznog općinskog vijeća
Mehmed Mulaosmanović, s. r.

Na osnovu člana 25. Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama ("Slu benim list R BiH", broj 6/92) i člana 2. Statutarne odluke o organizaciji Općine Trnovo u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Prelazno općinsko vijeće Općine Trnovo, na sjednici održanoj 24. aprila 1996. godine, donosi

**RJEŠENJE
O IMENOVANJU UPRAVNOG ODBORA JAVNE
USTANOVE OSNOVNE ŠKOLE "ZAIM KOLAR"
DEJČIĆI**

I

U Upravni odbor Osnovne škole "Zaim Kolar" Dejčići imenuju se:

1. NUSRET BAJROVIĆ,

2. FEHIM SARAJKIĆ i
3. ISMET DEDIĆ.

II

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Slu benim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-012-1067/96
25. aprila 1996. godine
Trnovo

Predsjednik
Prelaznog općinskog vijeća
Mehmed Mulaosmanović, s. r.

Na osnovu člana 25. Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama ("Slu benim list R BiH", broj 6/92) i člana 2. Statutarne odluke o organizaciji Općine Trnovo u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Prelazno općinsko vijeće Općine Trnovo, na sjednici održanoj 24. aprila 1996. godine, donosi

**RJEŠENJE
O RAZRJEŠENJU DIREKTORA OSNOVNE ŠKOLE
"4 APRIL" TRNOVO U TRNOVU**

I

MUSTAFA DEMIR, razrješava se dužnosti direktora Osnovne škole "4 April" Trnovo zbog isteka mandata.

II

Rješenje će se objaviti u "Slu benim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-012-1068/96
24. aprila 1996. godine
Trnovo

Predsjednik
Prelaznog općinskog vijeća,
Mehmed Mulaosmanović, s. r.

Po izvršenom savjetovanju sa izvornim tekstom utvrđeno je da se u tekstu Ustava Kantona Sarajevo, objavljenom u "Slu benim novinama Kantona Sarajevo", broj 1/96, potkrala ni e navedena greška, te se daje sljedeća

IS PRAVKA

U članu 24. omaškom je izostavljen stav 3. i 4. koji glase:

"Predsjednik Kantona mo e biti smijenjen prije isteka mandata na koji je izabran. O smjenjivanju odlučuje Skupština dvotrećinskom većinom ukupnog broja poslanika.

Ukoliko mjesto Predsjednika ostaje upra njeno, Skupština Kantona će izabrati novog Predsjednika u roku od 30 (trideset) dana računajući od dana kada je mjesto upra njeno. U slučaju da Predsjednik bude privremeno spriječen da obavlja svoju dužnost, funkciju će vršiti predsjedavajući Skupštine do povratka Predsjednika."

Sekretar
Šuhreta Osmanović, s. r.

Po izvršenom savjetovanju sa izvornim tekstom utvrđeno je da se u tekstu Izvještaja o verifikaciji mandata poslanika u Prelaznoj skupštini Kantona Sarajevo, objavljenom u "Slu benim novinama Kantona Sarajevo", broj 1/96, potkrala ni e navedena greška, te se daje sljedeća

IS PRAVKA

U potpisu Izvještaja umjesto "prof. dr Šefkija Dreca, s. r." treba da stoji "Alija Ramić, s. r."

Sekretar
Šuhreta Osmanović, s. r.

upisanim u zk. uložak broj 2763 K.O. SP_CRNOTINA sa pravom vlasništva KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo sa dijelom 1/1.

II

Daje se saglasnost Kantonalnom javnom komunalnom preduzeću "Toplane - Sarajevo" d.o.o. Sarajevo da radi obezbjeđenja kredita iz tačke I ove Odluke koje će KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo zaključiti sa UNION bankom d.d. Sarajevo može u svojstvu sudužnika potpisati kredit kod UNION banke d.d Sarajevo.

III

Ovlašćuje se Muhamed Kozadra vršilac funkcije premijera Kantona Sarajevo da u ime Vlade Kantona Sarajevo potpiše Sporazum o međusobnim obavezama za obezbjeđenje sredstava za vraćanje kredita namijenjenog za sprečavanje obustave isporuke prirodnog gasa Kantonu Sarajevo.

IV

Zadužuje se Vlada Kantona Sarajevo da odobrena sredstva iz tačke I ove Odluke planira u Budžetu Kantona Sarajevo za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu.

V

Zadužuje se Preduzeće da Skupštini Kantona Sarajevo nakon kreditnog zaduženja kod komercijalne banke od odobrenog iznosa iz tačke I ove odluke, namijenjenog za sprečavanje obustave isporuke prirodnog gasa za Kanton Sarajevo, dostavi detaljan izvještaj o utrošku kreditnih sredstava sa kompletnom pratećom dokumentacijom.

VI

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-02-23828/14
03. septembra 2014. godine

Predsjedavajuća
Skupštine Kantona Sarajevo
Prof. dr. Mirjana Malić, s. r.

Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo

Na osnovu člana 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13) i člana 181. stav 1. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst i br. 15/13 i 47/13), Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo, na sjednici 22.08.2014. godine, utvrdila je Novi prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo.

Prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo obuhvata: Zakon o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 24/03-Prečišćeni tekst) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13), u kojim je naznačen dan stupanja na snagu tih zakona.

Broj 01-05-22971-1/14
22. augusta 2014. godine
Sarajevo

Po ovlaštenju
Esad Hrvačić, s. r.

ZAKON

O VLADI KANTONA SARAJEVO (Novi prečišćeni tekst)

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se sastav i organizacija, kao i druga pitanja od značaja za rad Vlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada Kantona).

Član 2.

Vlada Kantona je izvršna vlast Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), u skladu sa Ustavom.

Član 3.

Vlada Kantona vrši svoja prava i dužnosti na osnovu i u okviru Ustava i ovog zakona.

Član 4.

Sjedište Vlade Kantona je u Sarajevu.

Član 5.

Vlada Kantona donosi poslovnik o radu kojim se uređuje: organizacija i način rada, postupak i način zakazivanja sjednice; dostavljanje i forma materijala za razmatranje, utvrđivanje prijedloga zaključaka i drugih akata; postupak razmatranja materijala; način ravnopravne upotrebe jezika i pisma konstitutivnih naroda u pripremi i izradi pisanih materijala; način izvršavanja zaključaka; prenošenje ovlaštenja i druga poslovnička pitanja.

Član 6.

Vlada Kantona raspolaže imovinom u vlasništvu Kantona u okviru ovlaštenja koja joj Skupština Kantona prenese posebnim propisom.

II - SASTAV I ORGANIZACIJA VLADE KANTONA

Član 7.

Vladu Kantona čine premijer Kantona (u daljem tekstu: premijer) i 12 ministara.

Član 8.

U slučaju privremene spriječenosti premijera, funkciju premijera vrši član Vlade kojeg odredi premijer.

U slučaju privremene spriječenosti premijera duže od 30 dana, funkciju premijera vrši član Vlade kojeg odredi predsjedavajući Skupštine Kantona, u konsultaciji sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona.

U slučaju da mjesto premijera ostane upražnjeno, kandidat za premijera se imenuje u roku od 30 dana od dana kada je mjesto premijera ostalo upražnjeno, na način utvrđen ustavom, do kada funkciju premijera obavlja član Vlade Kantona kojeg odredi predsjedavajući Skupštine Kantona, u konsultaciji sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona.

S danom imenovanja kandidata za premijera smatra se da su dosadašnji članovi Vlade u ostavci, koja stupa na snagu danom potvrđivanja imenovanja Vlade u novom sazivu.

Do potvrđivanja imenovanja Vlade u novom sazivu dosadašnji članovi Vlade nastavljaju s obavljanjem funkcije članova Vlade i ministara ministarstava.

Potvrđivanje Vlade u novom sazivu obaviti će se u roku od 30 dana od dana imenovanja kandidata za premijera.

Član 9.

U slučaju privremene spriječenosti člana Vlade, kada se razmatraju materijali iz nadležnosti ministarstva kojim rukovodi odsutni član Vlade, sjednicama Vlade prisustvuje sekretar tog ministarstva, bez prava glasa.

U slučaju privremene spriječenosti člana Vlade duže od 30 dana, funkciju ministra ministarstva kojim rukovodi odsutni ministar vrši član Vlade kojeg odredi premijer.

U slučaju da mjesto člana Vlade ostane upražnjeno, član Vlade se imenuje u roku od 30 dana od dana kada je mjesto člana Vlade ostalo upražnjeno, na način utvrđen ustavom, do kada funkciju ministra ministarstva kojim je rukovodio dotadašnji ministar obavlja član Vlade kojeg odredi premijer.

Ministar iz st. 2. i 3. ovog člana kojeg odredi premijer, ne obavlja i funkciju člana Vlade umjesto odsutnog ministra.

Član 10.

U slučaju kad Skupština izglasa nepovjerenje Vladi, premijer i članovi Vlade podnose pismenu ostavku, najkasnije u roku od

VII - AKTA VLADE KANTONA

Član 26.

Vlada Kantona u ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom donosi uredbе, odluke, rješenja i zaključke.

Član 27.

Izuzetno za vrijeme trajanja ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti kada postoji objektivna nemogućnost da se sazove Skupština Kantona, Vlada može donositi i propise iz nadležnosti Skupštine Kantona.

Propisima iz stava 1. ovog člana ne mogu se staviti van snage prava i slobode utvrđene ustavom i drugim propisima.

Propise iz stava 1. ovog člana Vlada će dostaviti Skupštini na potvrdu čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

Član 28.

Uredbom se uređuju najvažnija pitanja iz nadležnosti Vlade Kantona, bliže uređuju odnosi za provođenje zakona, obrazuju stručne i druge službe Vlade Kantona i utvrđuju načela za unutrašnju organizaciju organa uprave Kantona.

Odlukom se uređuju pojedina pitanja ili propisuju mjere Vlade Kantona, daje saglasnost ili potvrđuju akta drugih organa ili organizacija i odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne odlučuje uredbom.

Rješenjem se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Vlade Kantona.

Zaključkom se utvrđuju stavovi o pitanjima od značaja za provođenje utvrđene politike, uređuju unutrašnji odnosi u Vladi Kantona i određuju zadaci organima uprave i službama, kao i radnim tijelima Vlade Kantona. Zaključkom se odlučuje i u drugim slučajevima u kojima se ne donose druga akta.

Član 29.

Uredbe i odluke Vlade Kantona objavljuju se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a ostali akti Vlade ako je to u njima navedeno.

VIII - JAVNOST RADA VLADE KANTONA

Član 30.

Javnost rada Vlade Kantona obezbjeđuje se u skladu sa zakonom kojim se reguliše sloboda pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

IX - STRUČNE I DRUGE SLUŽBE KANTONA

Član 31.

Za obavljanje stručnih i drugih poslova za potrebe Skupštine Kantona, Vlade Kantona i organa uprave, Vlada Kantona može osnivati određene stručne, tehničke i druge službe, kao zajedničke ili samostalne službe, u skladu sa zakonom.

Aktom o obrazovanju službe iz prethodnog stava, utvrđuje se njen djelokrug, kao i status i odgovornost te službe i lica koje njom rukovodi.

Član 32.

Vlada Kantona vrši nadzor nad radom stručnih službi koje obrazuje.

Sekretar Vlade Kantona rukovodi radom Stručne službe koja obavlja poslove za potrebe Vlade Kantona i odgovoran je za njen rad.

X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33.

Vlada Kantona je dužna donijeti Poslovnik o svom radu u roku od 30 dana od svog konstituisanja.

Član 34.

Vlada Kantona Sarajevo dužna je uskladiti Poslovnik o radu sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13), u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 35.

Poslovnik Izvršnog odbora Grada Sarajeva i drugi propisi koji se odnose na njegovo unutrašnje organizovanje i funkcionisanje, koji su na snazi na dan stupanja na snagu Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 7/96), ukoliko nisu u suprotnosti sa Ustavom Kantona i ovim zakonom, primjenjivaće se kao propisi Vlade, dok se ne donese Poslovnik o radu Vlade Kantona.

Član 36.

Do imenovanja premijera i članova Vlade u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 4/01), poslove iz nadležnosti Vlade vršit će Vlada u dosadašnjem sastavu.

Član 37.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Novi prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo.

Član 38.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", broj 38/13.

Na osnovu člana 16. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14) i člana 181. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst i br. 15/13 i 47/13), Zakonodavno - pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo, na sjednici 22.08.2014. godine, utvrdila je Prečišćeni tekst Zakona o sudskim taksama.

Prečišćeni tekst Zakona o sudskim taksama obuhvata: Zakon o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 21/09), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 29/09), Zakon o izmjeni Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 14/11), Zakon o izmjenama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/13) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14), u kojim je naznačen dan stupanja na snagu tih zakona.

Broj 01-05.22971-2/14

22. augusta 2014. godine
SarajevoPo ovlaštenju
Esad Hrvačić, s. r.

ZAKON

O SUDSKIM TAKSAMAMA

(Prečišćeni tekst)

DIO PRVI. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Plaćanje sudske takse)

- (1) Ovim zakonom utvrđuje se način plaćanja sudskih taksa (u daljnjem tekstu: takse) u postupku pred Kantonalnim sudom u Sarajevu i Općinskim sudom u Sarajevu (u daljnjem tekstu: sud).
- (2) Postupci u kojima se plaća taksa i visina takse za pojedine radnje, utvrđeni su u Tarifi sudskih taksi, koja je sastavni dio ovog zakona.

Član 2.

(Obveznik plaćanja takse)

- (1) Takse propisane ovim zakonom plaća lice po čijem zahtjevu ili u čijem interesu se preduzimaju radnje u postupku, za koje je ovim zakonom utvrđeno plaćanje takse (u daljnjem tekstu: takseni obveznik).
- (2) Za podneske i zapisnike koji zamjenjuju podneske taksu je dužno da plati lice koje podnosi podneske i lice na čiji zahtjev

Član 4.

Izvještaj o izvršenju Budžeta Općine Vogošća za period 01.01.2014.-30.06.2014. godine, objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-14-1780/14
08. septembra 2014. godine
Vogošća

Predsjedavajući
Općinskog vijeća Vogošća
Esad Pknjač, s. r.

ISPRAVKA

Na osnovu člana 164. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst, br. 15/13 i 47/13), sekretar Skupštine Kantona Sarajevo, nakon podnesenog zahtjeva za ispravku Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst) daje slijedeću

ISPRAVKU

ZAKONA O VLADI KANTONA SARAJEVO

("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst)

1. U članu 13. stav 1. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst), umjesto riječi: "članom 8b.", treba da stoje riječi: "članom 10.".
2. U članu 13. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst), umjesto riječi: "člana 8a.", treba da stoje riječi: "člana 9.".
3. Ovu ispravku objaviti u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-05-22971-1-1/14
12. septembra 2014. godine
Sarajevo

Sekretar
Skupštine Kantona Sarajevo
Abid Kolašinac, s. r.

FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

SAOPĆENJE

O PROSJEČNOJ ISPLAĆENOJ MJESEČNOJ NETO
PLAĆI ZAPOSLENIH U KANTONU SARAJEVO ZA
JULI/SRPANJ 2014. GODINE

1. Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po zaposlenom ostvarena u Kantonu Sarajevo za juli/srpanj 2014. godine iznosi 1.045 KM.

Broj 39
11. septembra 2014. godine

Direktor
Hidajeta Bajramović, s. r.

SLUŽBENE OBJAVE

UDRUŽENJA

Na osnovu člana 29. stav 1. Zakona o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/02), a po zahtjevu Udruženja "ODRED IZVIĐAČA RAKOVICA 9", Ministarstvo pravde i uprave donosi

RJEŠENJE

1. Upisuje se u registar udruženja koji se vodi kod Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo Udruženje "ODRED IZVIĐAČA RAKOVICA 9", skraćeni naziv je: OI RAKOVICA 9, sa sjedištem u Rakovici, ulica RAKOVIČKA CESTA broj 471.
2. Upis je izvršen pod registarskim brojem 1942. knjiga IV registra udruženja, dana 12.06.2014. godine.
3. Programski ciljevi i zadaci Udruženja su: Razvoj i unapređenje izviđaštva u lokalnoj zajednici; razvoj kod svojih članova za poštivanje ljudi, razvijanje prijateljstva među ljudima, narodima, kako u lokalnoj zajednici, tako i na međunarodnom nivou, provođenje načela koje se temelje na savremenim pedagoškim spoznajama kao i na zamislima utemeljenima izviđačkog sporta Sir Robert Baden Powella; pridonosenje razvoju djece i mladih, na dostizanju njihovih punih umnih i tjelesnih potencijala, kao pojedinca, odgovornih građana i članova lokalne, nacionalne i međunarodne zajednice; organizovanje izviđačkih škola za učenike osnovnih i srednjih škola, kao i studenata radi sticanja izviđačkih znanja i vještina; organizovanje izviđačkih kampova, od lokalnog do međunarodnog nivoa, organizovanje časova ekološke edukacije, članova i građana o značaju zaštite čovjekove okoline radi sprječavanja od svih vidova i oblika zagađivanja, te drugi ciljevi i djelatnosti u skladu sa zakonom i Statutom.
4. Osoba ovlaštena za zastupanje i predstavljanje je: Baberović Anes - predsjednik Upravnog odbora.

Broj 03-05-05-3053/14
12. juna 2014. godine
Sarajevo

Ministrica
Velida Memić, s. r.

(O-874/14)

